

Aan: De Statenleden van de Provincie Noord Brabant

Betreft: **Statenvoorstel 77/18 A**

Wat is er aan de hand in de Deurnese Peel?

Geacht statenlid, graag willen wij U noodzakelijke informatie geven over het plan Leegveld/Deurnese Peel, waarover U binnenkort moet beslissen, Statenvoorstel 77/18 A.

Provincie Noord-Brabant wijzigd eenzijdig de plannen!

In het Landinrichtingsplan “Het Onverenigbare Verenigd” uit 2005 zijn afspraken gemaakt met alle partijen¹ in het gebied over de ontwikkeling van de Peelvenen (Deurnesche Peel en de Mariapeel). Deze afspraken worden in de huidige plannen geschonden.

Onder deze afspraken zijn de handtekeningen gezet door de provincies Noord-Brabant en Limburg!

In het plan zijn nadrukkelijk afspraken gemaakt over waar het water tot boven maaiveld komt/mag komen en over de ontwikkeling van bomen, waarbij de afspraak is dat bestaande bossen worden behouden. Dit heeft dus niets te maken met het uittrekken van berken! Bij het plan zitten zelfs kaarten om inzicht te geven in deze twee onderdelen. Voor het plan is bovendien een MER uitgevoerd.

Nu wijzigd de Provincie Noord-Brabant eenzijdig de plannen!!! De Provincie doet daarbij voorkomen dat de plannen die nu voorliggen een uitwerking zijn van het Landinrichtingsplan uit 2005. Dit is volstrekt onjuist. Het is een compleet ander plan!

De plannen voorzien o.a. in het onder water zetten (water boven maaiveld) van een enorm gebied (725 hectare tegen 333 hectare in het oude plan, vergelijk kaart 1 met kaart 2) en fietst er en passant ook nog een regenwaterbufferzone in. Gevolg van deze maatregelen is dat bestaand bos geheel verdwijnt, ook op plekken waar geen enkele kans bestaat op hoogveenontwikkeling. Uit kaarten 3 en 4 blijkt dat niet alleen berken zullen verdwijnen, maar ook eiken, etc (eigenlijk alle bomen). Ook de bestaande monumentale laanbomen zijn in gevaar

Dit alles wordt gelegitimeerd met Natura-2000 en PAS.

Uit het Natura 2000 Beheerplan, pagina 150 en de PAS Gebiedsanalyse blijkt echter dat de plannen uit het Landinrichtingsplan 2005 al voldoen aan de Natura 2000 doelstellingen! De plannen uit 2005 zijn dus ook pro-natuur!

¹ Bij de totstandkoming waren naast de twee provincies betrokken de Waterschappen AA en Maas en Peel en Maas (nu Waterschap Limburg), de gemeenten Deurne en Horst aan de Maas, Staatbosbeheer, de Dienst Landelijk Gebied, Werkgroep Behoud de PEEL, ZLTO, LLTB, de inwoners van het gebied vertegenwoordigd door de dorpsraden, Rijksdienst voor Monumentenbeheer en nog diverse andere partijen. Het spreekt voor zich dat de uitkomsten een compromis betroffen.

“In de Deurnsche Peel zijn de ecologische vereisten voor hoogveenontwikkeling vertaald in een ecohydrologische score op 3 voorwaarden: GHG boven maaiveld (gemiddeld hoogste grondwaterstand), stijghoogte grondwater in de zandondergrond permanent tot in de veenbasis, wegzijging niet meer dan 40 mm/dag. Uit het GGOR-onderzoek blijkt dat een positieve ecohydrologische score op alle drie de voorwaarden sterk toeneemt door maatregelen uit het Landinrichtingsplan.

De aanvullende maatregelen (compartimenteren, dempen watergangen en hydrologisch isoleren van wijken) in het voorkeursscenario in de GGOR inrichtingsvisie Deurnsche Peel dragen weliswaar bij aan verbetering van de hydrologische condities op een groter oppervlakte.” maar druisen in tegen de gegarandeerde afspraken

Er is derhalve ook geen noodzaak om de voorliggende plannen uit te voeren.

Indien voor de legitimatie van de keuze voor het voorkeursscenario wordt verwezen naar N-2000 en aanverwante regels is dit dus oneigenlijk!. Dat het voorkeursscenario een betere score heeft, maakt dit niet anders.

Als het plan wordt goedgekeurd zet de provincie Noord-Brabant méér op het spel.

Zelfs een handtekening van de provincie Noord-Brabant onder een breed gedragen plan blijkt dan niets waard te zijn. Dit doet voor de toekomst het ergste vrezen. Geen enkele afspraak is vanaf nu voor de omgeving nog geloofwaardig.

Het draagvlak in de omgeving is volledig weg. Protest- en juridische acties gaan volgen.

De provincie Limburg heeft om deze reden recent de plannen voor de Mariapeel aangepast.

De uitgevoerde MER is onvolledig en moet worden overgedaan.

Ingevolge artikel 7.7 jo. 7.23 Wet milieubeheer, moet de MER beschrijven welke mogelijkheden er redelijkerwijs aanwezig zijn voor de realisering van hetgeen zij beoogt te bereiken. En dat het in beschouwing nemen van alternatieven en het beschrijven van de te verwachten gevolgen voor het milieu een essentieel onderdeel is van het MER. Alternatieven zijn echter niet onderzocht. Nu het voorliggend plan duidelijk afwijkt van het Landinrichtingsplan uit 2005, waarvoor reeds een MER was uitgevoerd, had dit zeker gemoeten. Dat de provincie de MER-commissie op het verkeerde been heeft gezet blijkt wel uit de onderstaande passage:

In antwoord op de zienswijze op de NRD wordt hier het volgende over gezegd :

Zoals in de NRD (in de Inleiding) staat is voorafgaand aan het Landinrichtingsplan ‘Het onverenigbare verenigd’ uit 2005 een MER opgesteld waarin de effecten van een functieverandering van NNB (toen EHS geheten) en de benodigde maatregelen zijn beschreven. In het MER zijn verschillende alternatieven onderzocht en afgewogen. Op basis van het MER, de inspraak reacties en advies van de Commissie voor de m.e.r. is toen een voorkeursalternatief gekozen waarin de doelstellingen van de functies natuur, landschap, landbouw, recreatie en leefbaarheid zo goed mogelijk zijn verenigd. Dit voorkeursalternatief is in het Landinrichtingsplan uit 2005 uitgewerkt. Een afweging van de mogelijke alternatieven, waar indiener om verzoekt, heeft dus destijds al plaatsgevonden en wordt daarom in het nog op te stellen MER niet meer gedaan. In de NRD staat daarover (par. 2.3

onder B.) dat er in het MER een motivering wordt opgenomen waarom er geen alternatieven meer in beschouwing worden genomen. Aanvullend daarop zal in het MER een beschrijving worden opgenomen van de stappen die hebben geleid tot de ontwikkeling van het voorkeursalternatief. Wel kunnen resultaten van de nog voor het MER uit te voeren (hydrologische) onderzoeken, leiden tot optimalisaties van het voorkeursalternatief. Indien dat consequenties heeft voor de locatie van indieners, zal daarover nader worden overlegd met indieners.

De provincie doet hier dus voorkomen dat de voorliggende plannen gelijk zijn aan de plannen in het Landinrichtingsplan uit 2005. Dit is niet juist.

In de plannen is volstrekt onduidelijk hoe wordt omgegaan met de belangen van inwoners in verband met muggen- en knuttenoverlast.

De leefbaarheid in de woonomgeving komt daardoor in het geding. Dit blijkt wel uit de onderzoeken van Alterra Wageningen in Griendtsveen uit het jaar 2015, 2016 en 2017. Na uitvoering van de maatregelen in de Mariapeel is daar in 2018 opnieuw een (exponentiële) toename van het aantal muggen vastgesteld, terwijl er in 2015 reeds een recordaantal muggen voor Nederland werd gemeten (zie bijlage).

Muggenoverlast mag dan een natuurlijk fenomeen zijn in natte natuurgebieden, maar hier wordt op grote schaal nieuwe natte natuur gecreëerd en bestaande natuur verder vernat. Muggenoverlast wordt daardoor voor het plangebied en de randen buiten het plangebied urgent, omdat er dichterbij (opnieuw) vernatting gepland staat en de actieradius van de moerassteekmug 1,5 tot 2 kilometer is. Hotspots zijn nu al gelokaliseerd in de Deurnesche Peel.

Er zijn geen concrete (preventieve) mitigerende maatregelen voor muggen- en knuttenoverlast binnen een straal van 2 kilometer van bewoning opgenomen in de plannen. Ook is onduidelijk hoe wordt gehandeld als de mitigerende maatregelen niet toereikend zijn. Bewoners ondervinden dan ook schade. Garanties ontbreken!!

De enkele vermelding in het Monitoringplan Leegveld in de bijlagen dat de aanbevelingen uit de onderzoeken in Griendtsveen “ter harte worden genomen” en een algemene beschrijving van mogelijke sturingsmechanismen en mogelijke maatregelen zijn misschien goedbedoeld, maar bieden bewoners geen enkele zekerheid. Duidelijke toetsingscriteria voor de weging van de belangen van inwoners bij en na de uitvoering van de plannen ontbreken. De Raad van State heeft in om deze reden al eerder haar goedkeuring aan een bestemmingsplan onthouden. Zie uitspraak 20 januari 2010 inzake het Facetbestemmingsplan Waterberging en Natuurontwikkeling Roden-Norg.

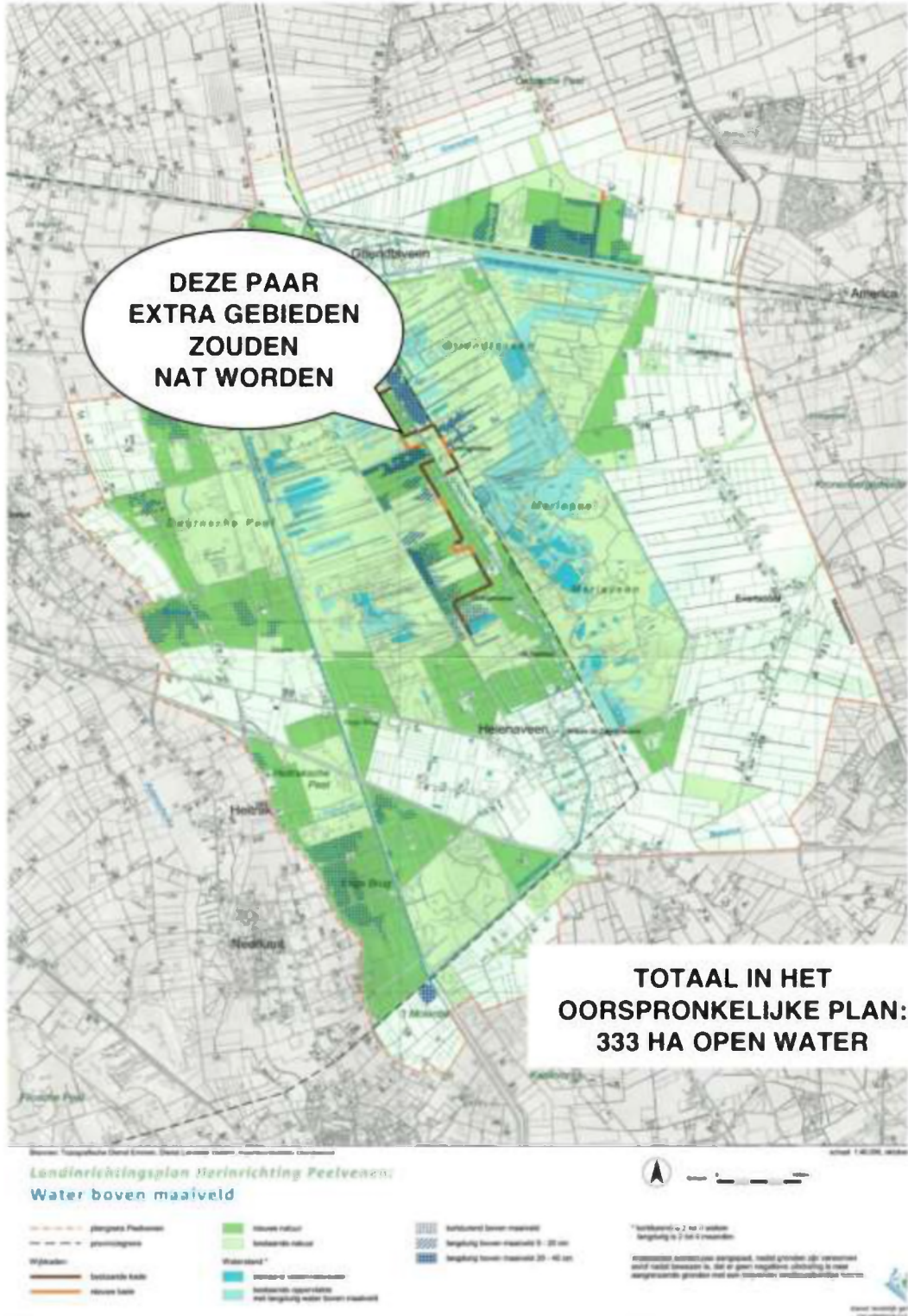
Ook is het in strijd met de afspraken gemaakt in het Landinrichtingsplan waar het voorkomen van muggenoverlast als randvoorwaarde geldt. Weliswaar ging men bij de vaststelling van het plan ervanuit dat de muggenoverlast wel zou meevallen, maar inmiddels weten we beter.

Namens Dorpsraad Helenaveen: Kees Leenders
Namens Dorpsraad Griendtsveen: Ingrid Stam
Namens Dorpsraad Liessel: Emmy Thijssen
Namens Stichting Behoud Natuurlijk Helenaveen: Jan van Woezik
Namens actiegroep Het Bos de Klos: Robert Klinkenberg

KAART 1 (2005)

WAT ZOU NAT WORDEN? (VOLGENS AFSPRAKEN 2005)

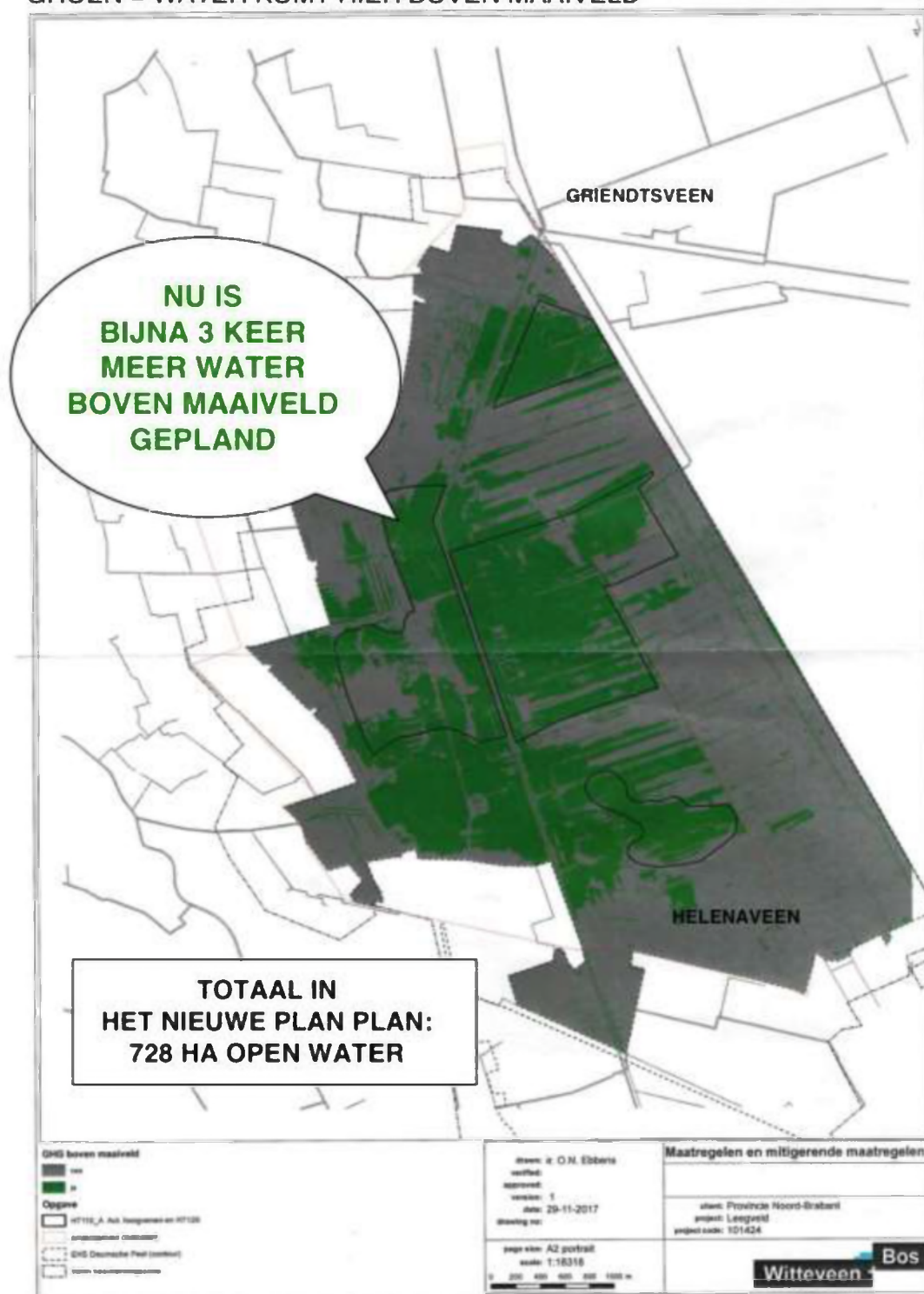
DONKERBLAUW = EXTRA WATER BOVEN MAAVELD

kaart 1 water boven maaiveld oorspronkelijke van garanties voorziene plan

WAT WORDT NU NAT? (IN NIEUWE PLAN)

GROEN = WATER KOMT HIER BOVEN MAAIVELD

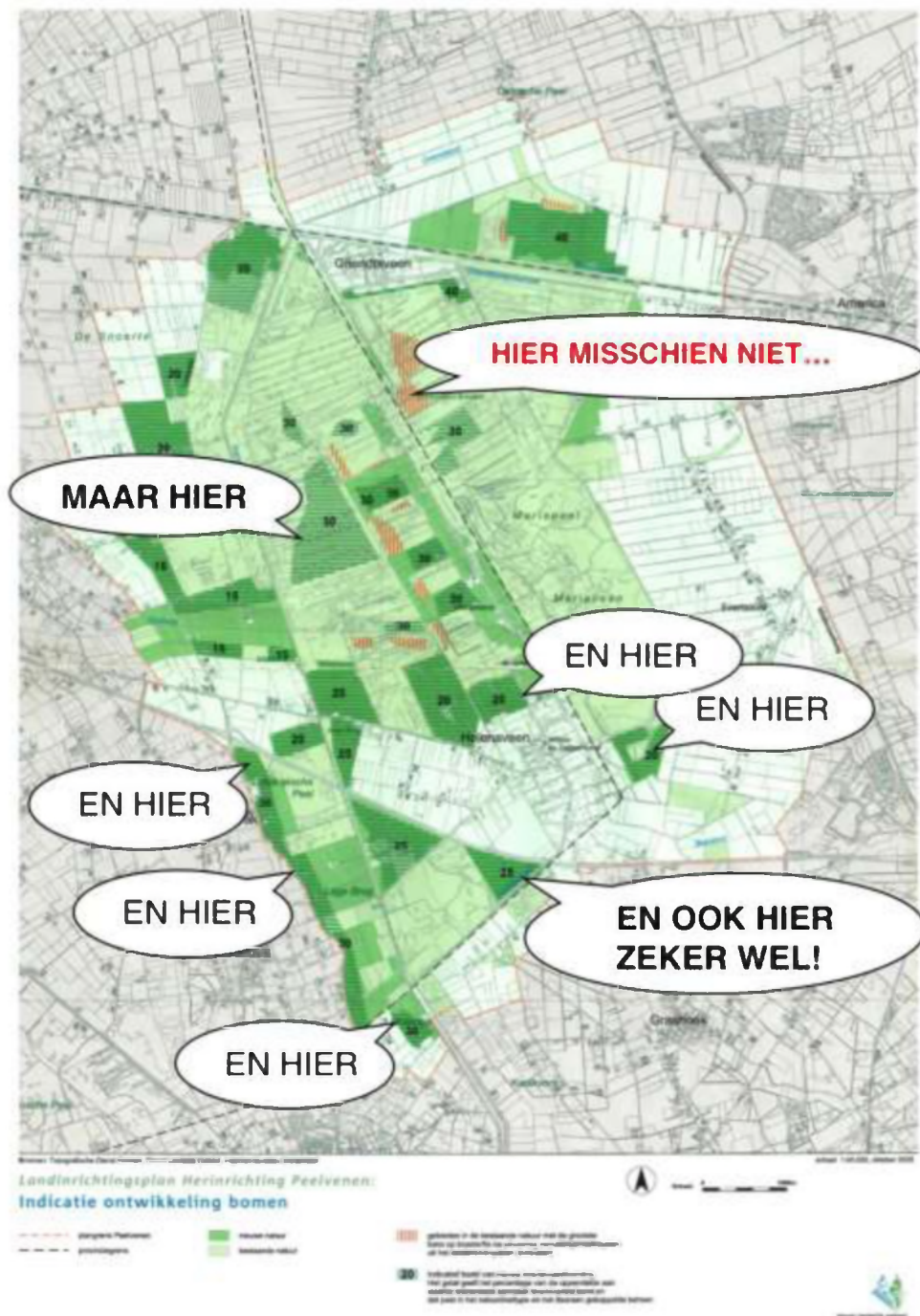

Kaart 2 water boven maaiveld in het nu voorliggende plan

KAART 3 (2005)

WAAR ZOU BOS BLIJVEN OF KUNNEN KOMEN? (VOLGENS AFSPRAKEN 2005)

DONKERGROEN = BOS KAN (BLIJVEN) GROEIEN
ROOD = BOS KAN MOGELIJK AFSTERVEN

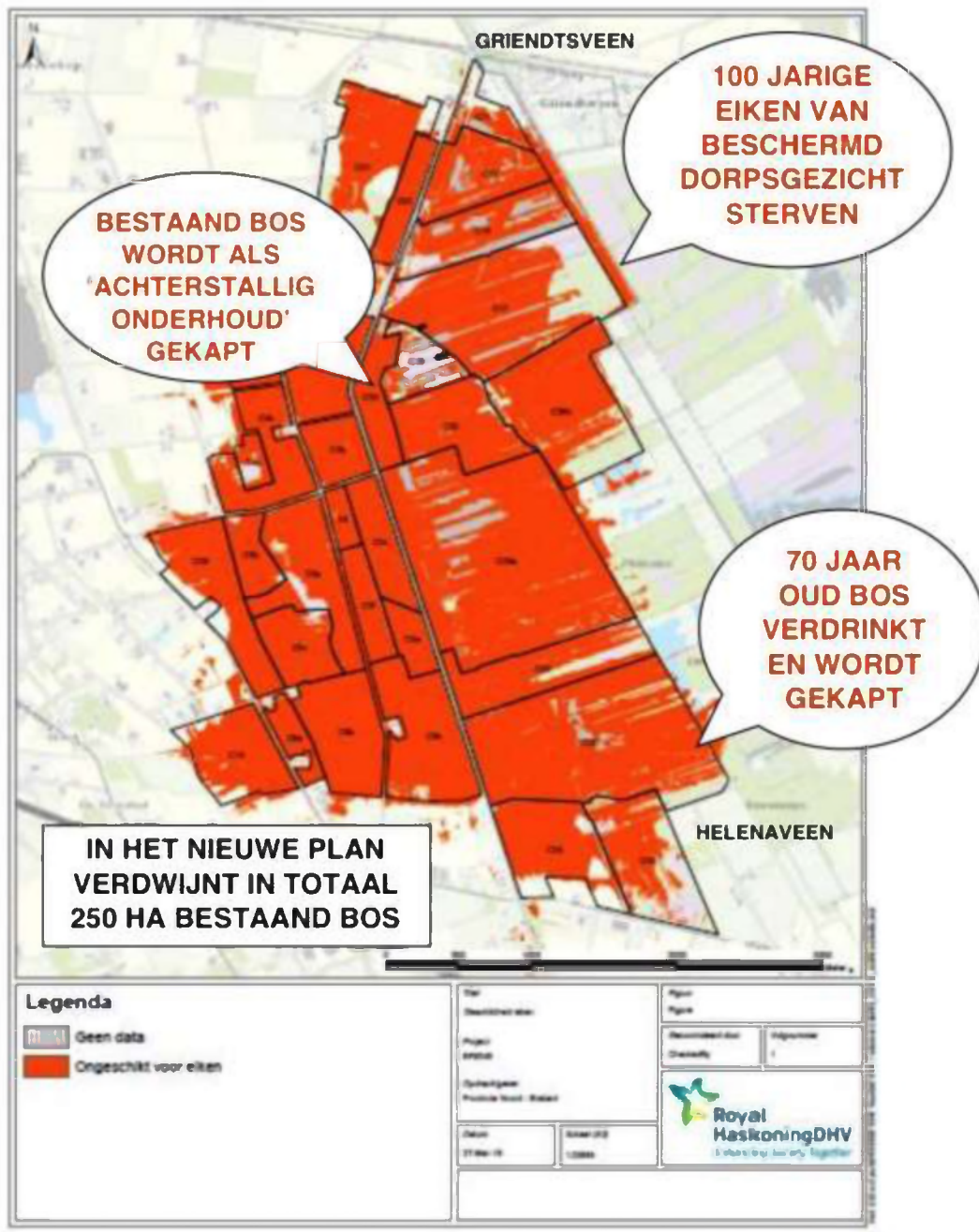

Kaart 3 In het oorspronkelijke plan zouden op de rood gemarkeerde plaatsen de bomen verdwijnen.

KAART 4 (2018)

WAAR KAN STRAKS SOWIESO NOG EEN BOOM GROEIEN? (IN NIEUWE PLAN)

ORANJE = HET WORDT ZO NAT DAT ER GEEN BOOM MEER KAN GROEIEN

Kaart 4 in het nieuwe plan sterven alle bomen af.

WAT IS DAT EIGENLIJK: BERKENOPSLAG?

In het plan wordt de grootschalige boskap omschreven als “verwijderen berkenopslag” en “achterstallig onderhoud”. Maar wat is dat eigenlijk?

DIT IS BERKENOPSLAG

**EN DIT ZIJN
VOLGROEIDE BOMEN.
EN DIE STAAN ER.**

DE LEEFTIJD VAN
HET BOS IN HET
ZUIDEN VAN HET
PLANGEBIED
VARIEERT TUSSEN 30
EN 70 JAAR

Deze foto's zijn
genomen in het
plangebied.

**Kaart 5 Op veel plaatsen gaat het om echt oud bos en niet om berkenopslag.
Oerbos waar nooit iets aan gedaan is. zeldzaam in Nederland**

Bijlage: De tekst uit het Landinrichtingsplan "Het Onverenigbare verenigd"

natuurlogisch kader.

streek.

en grootschalige
ling beoogd.
op verschillende
rhistorie waarne-
één zal het fiet-
en voor sommigen
elijk van aanbod en
t landinrichtings-
legd om het kano-
k te maken.
natuur vormen de

Garanties aan streek vormen randvoorwaarden voor de planuitwerking en -uitvoering

Tijdens het planproces zijn op verschillende momenten garanties gegeven betreffende het behoud van de functies wonen en landbouw in het gebied en het behoud van andere actuele waarden. Deze vormen een randvoorwaarden voor de plan-uitwerking en -uitvoering. Deze zijn ook al vermeld in paragraaf 4.3 maar worden hier herhaald c.q. geconcretiseerd vanwege het belang voor de plan-vorming en het uitwerken van de maatregelen in volgend hoofdstuk.

48 Landinrichtingsplan Herinrichting Deurnsche Peel-Mariapeel

de)
 ontwikke-
buiten
ee

omwonenden blijft behouden (binnen de rand-
voorwaarden vanuit de verkeersveiligheid).

- De bestaande bosgebieden worden behouden.
- In natuurgebieden vindt slechts beperkt herstel plaats van de zichtbaarheid van wijken. Dit is

het staat er toch echt,
met de handtekening
van twee
provinciebesturen

Datum 28 november 2018

Reactie van de dorpsraden Helenaveen, Griendtsveen en Liessel op de antwoorden van de partijen! De antwoorden verdraaien de werkelijke afspraken uit het landinrichtingsplan Het onverenigbare verenigd van 2005.

Vragen van de PvdA

A. (Inrichtingsplan 2005)

Vraag: Volgens een (deel van) de inwoners dorpen Griendtsveen en Helenaveen schendt u de afspraken uit 2005. Kunt u aangeven waarom het onder water zetten van een groter gebied volgens u niet strijdig is met het plan 2005?

Antwoord: (deels al gegeven tijdens de vragenronde op 23 november) Het Landinrichtingsplan uit 2005 bevat globale inrichtingsmaatregelen. In dit landinrichtingsplan zijn maatregelen opgenomen voor het hoogveenherstel dus nog niet in detail uitgewerkt. In het plan is aangegeven dat detaillering maatwerk is en dat dit locatie specifiek uitgewerkt wordt in deelplannen. Wat betreft de wateropgave t.b.v. het hoogveenherstel is door waterschap Aa en Maas in opdracht van de provincie deze wateropgave uitgewerkt in de GGOR-inrichtingsvisie Deurnsche Peel (2011) (GGOR=gewenst grond- en oppervlaktewater regiem). De maatregelen opgenomen in de GGOR-visie zijn ook de basis voor de hydrologische maatregelen in het Natura2000 beheerplan. De maatregelen uit het GGOR/Natura2000beheerplan (2018) zijn weer verder geconcretiseerd in het Projectplan waterwet (2018). De plannen volgen elkaar op en er is geen strijdigheid tussen de plannen. Overigens is het niet zo dat een groter gebied onder water wordt gezet, maar in een aantal compartimenten wordt wel voor andere streefpeil gekozen dan in de bestuurlijk vastgestelde GGOR visie. Soms lager en soms hoger. Reden hiervoor is dat streefpeilen beter kunnen aansluiten bij de maaiveldhoogtes van een compartiment dan beschreven in de GGOR. Dat is een belangrijke verfijning om de doelen uit het Beheerplan te kunnen halen.

Reactie

Dit is een op zijn minst onvolledige weergave van de werkelijkheid. In de GGOR-visie uit 2011 worden vier scenario's beschreven. Op pagina 28 van de visie worden de scenario's als volgt samengevat/beschreven:

“De volgende scenario's hebben het meest positieve effect op de ecohydrologische score en worden als kansrijk beoordeeld:

- scenario 1, het landinrichtingsplan;
- scenario 2, dempen Soeloop;
- scenario 7, dempen van sloten;
- scenario 9, aanvullende compartimentering.

5.4. Voorkeursscenario

Op basis van de hiervoor beschreven kansrijke scenario's is een voorkeursscenario voor het GGOR opgesteld. Dit voorkeursscenario is een synthese van de vier genoemde kansrijke scenario's en wordt hierna beschreven. (...)

5.4.2. Beschrijving voorkeursscenario

De basis voor het nieuwe voorkeursscenario is het landinrichtingsplan (scenario 1). Aanvullend hierop zijn maatregelen van het compartimenteringsvoorstel van Staatsbosbeheer (scenario 9) toegevoegd. Dit voorstel is in overleg met de werkgroep nog verder aangescherpt. Buiten de compartimenten van scenario 9 wordt uitgegaan van het landinrichtingsplan, het plan voor het Middengebied en scenario 7 (aanvullend sloten dempen). “

Uit bovenstaande blijkt al dat het voorkeursscenario niet slechts een uitwerking is van het Landinrichtingsplan, maar een forse uitbreiding. De huidige plannen zijn gebaseerd echter wel op het voorkeursscenario.!

Uit de GGOR-visie blijkt ook dat het Waterschap er vanuit gaat dat het voorkeurscenario fors afwijkt van het Landinrichtingsplan.

In de samenvatting van de GGOR-visie pagina 5 staat namelijk onder het kopje aanleiding het volgende:

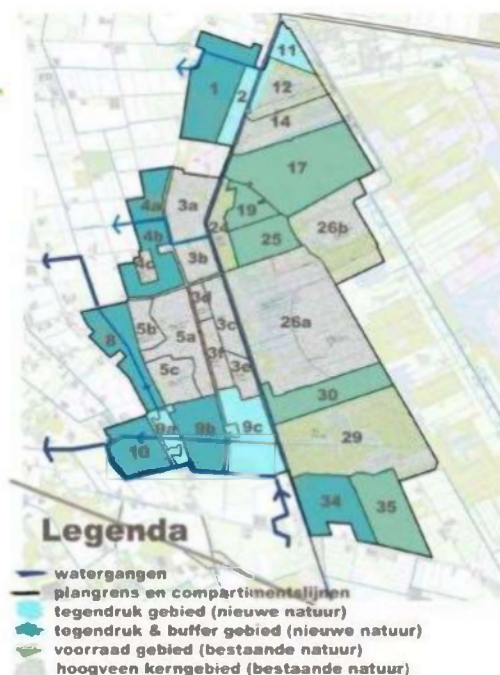
“Doel GGOR visie

De onderliggende GGOR visie richt zich op het in beeld brengen van de effecten van bestaande waterhuishoudkundige activiteiten voor het Natura 2000 gebied de Deurnsche Peel, zowel binnen als buiten de natte natuurpleel/EHS. Tevens is daarbij een pakket van mogelijke aanvullende maatregelen in beeld gebracht, waarmee een verdere verbetering van de hydrologische situatie gerealiseerd kan worden. **Het waterschap wil de gemaakte afspraken over het eerste fase GGOR, die zijn vastgelegd in het Landinrichtingsplan voor de Deurnsche Peel (2005), handhaven en eerder bereikte resultaten niet opnieuw ter discussie stellen. Het landinrichtingsplan is leidend voor de komende 6 jaar, c.q. de eerste beheerplanperiode van Natura 2000. Het al of niet uitvoeren van kansrijke aanvullende maatregelen is een afweging die gemaakt moet worden in het kader van het opstellen van het beheerplan Natura 2000.”**

Vervolgens is er in Projectplan waterwet nog verder afgeweken de streefpeilen uit Landinrichtingsplan. In de plannen wordt namelijk opnieuw fors afgeweken van de peilen uit het voorkeursscenario. Zie onderstaande plaatje uit een recente presentie voor het DB van het Waterschap. Hieruit blijkt dat er peilverhogingen zijn tot 0,9 meter. In compartiment 34 is de extra peilverhoging 0,6 meter. Dit is ook het compartiment met bestaand bos.

Peilwijziging in gebied Leegveld

Peilvak	Visie	PPWW	Maaiveld in m+NAP
34	29,9	30,5	29,9 tot 31,0
35	29,9	30,8	30,5 tot 31,0
29	29,9	30,1	29,7 tot 29,8
9a	29,2	28,7	27,9 tot 28,3
9b	29,2	29,2	28,6 tot 28,9
9c	29,2	29,5	28,9 tot 29,6
10	-	27,8	27,3 tot 28,1
4a	29,4	29,8	29,8 tot 30,2

Vraag: Heeft u het voorkeursscenario, in het bijzonder de wijziging ten opzichte van het oude plan (vergroten van het onder water te zetten gebied), met de andere ondertekenaars van het Landinrichtingsplan gedeeld en dragen zij in meerderheid het plan?

Antwoord: Zoals hierboven al aangegeven is in het LIP opgenomen dat de detailuitwerking uitgevoerd wordt in deelplannen. Met deze werkwijze hebben de partijen door ondertekening van het Landinrichtingsplan ingestemd. De opgestelde GGOR-visie heeft ter inzage gelegen en is vastgesteld door waterschap Aa en Maas. Bij de totstandkoming van de GGOR-visie is een gebiedsproces doorlopen. Met een werkgroep van de verschillende gebiedspartijen zijn zes overleggen gehouden, waarin de modellering, de maatregelen en de effecten zijn besproken. De betrokken partijen die zitting hadden in de werkgroep waren: Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Staatsbosbeheer, ZLTO en afdeling Deurne, gemeente Deurne, Werkgroep Behoud de Peel, DLG, ambtelijk vertegenwoordiger van de Bestuurscommissie Peelvenen.

Reactie:

Uit het antwoord blijkt al dat veel ondertekenaars van het plan niet zijn betrokken, waaronder bewoners!.

B. (eisen Natura 2000)

Vraag: Is de stelling juist dat het Inrichtingsplan 2005 voldoet aan de doelstellingen Natura 2000 en dat extra maatregelen om die reden niet nodig zijn?

Antwoord: Nee, deze stelling is niet juist. Zoals hierboven al is aangegeven zijn het Landinrichtingsplan de GGOR-visie, Natura 2000 beheerplan en projectplan waterwet plannen die elkaar opvolgen. Voor het gebied Leegveld is de GGOR-visie de basis voor het maatregelenpakket. In deze GGOR-visie is aangegeven dat hiervoor eerst nog een uitvoeringsplan moet worden opgesteld waarin de maatregelen verder worden geoptimaliseerd. Dat plan is het projectplan waterwet. De hoofddoelstellingen zoals genoemd in het landinrichtingsplan staan hierin nog steeds centraal

Reactie:

Dit is onzin en geen antwoord op de vraag..

Uit het Natura 2000 Beheerplan, pagina 150 en de PAS Gebiedsanalyse blijkt dat de plannen uit het Landinrichtingsplan en de huidige plannen voldoen aan de Natura 2000 doelstellingen.

“In de Deurnsche Peel zijn de ecologische vereisten voor hoogveenontwikkeling vertaald in een ecohydrologische score op 3 voorwaarden: GHG boven maaiveld (gemiddeld hoogste grondwaterstand), stijghoogte grondwater in de zandondergrond permanent tot in de veenbasis, wegzijging niet meer dan 40 mm/dag. Uit het GGOR-onderzoek blijkt dat een positieve ecohydrologische score op alle drie de voorwaarden sterk toeneemt door maatregelen uit het Landinrichtingsplan. De aanvullende maatregelen (compartimenteren, dempen watergangen en hydrologisch isoleren van wijken) in het voorkeursscenario in de GGOR inrichtingsvisie Deurnsche Peel dragen bij aan verbetering van de hydrologische condities op een groter oppervlakte.”

Tabel 5.7. effectiviteit van hydrologische maatregelen in Deurnsche Peel.

Ecohydrologische score	Positieve score in Zone 1 ²⁶ in Deurnsche Peel conceptplan (ha)	Toename (ha)	Positieve score in Deurnsche Peel totaal (ha)	Toename (ha)
Referentiesituatie	92		142	
Landinrichtingsplan	139	+ 47	213	+ 71
Voorkeursscenario GGOR	207	+ 115	367	+ 225

Figuur 5.6. Berekend effect van het uitvoeren van GGOR voorkeursscenario (uit: GGOR Inrichtingsvisie Deurnsche Peel, Witteveen + Bos, 2010).

De maatregelen zijn dan ook niet nodig en in het kader van de PAS ook niet verplicht, omdat beide plannen voldoen aan de eisen die de Wet natuurscherming. Het betreft dus twee volwaardige alternatieven!

Vraag: Is het juist dat er geen alternatieven voor de MER zijn onderzocht? Als er een afwijking is van het Landinrichtingsplan 2005 is, had dit dan niet gedaan moeten worden? Zo nee, waarom niet? Zo ja, bent u bereid alsnog alternatieven te laten onderzoeken?

Antwoord: Omdat in de MER voor het Landinrichtingsplan Herinrichting Peelvenen al meerdere alternatieven zijn beschouwd en afgewogen én deze afwegingen nog steeds actueel zijn, zijn in de MER geen (nieuwe) alternatieven en/of varianten meer onderzocht.

De MER is door de Commissie m.e.r. getoetst. De Commissie vindt dat de MER voldoende informatie bevat om het milieubelang goed te kunnen meewegen in de besluitvorming.

Reactie

In de eerdere reacties is al beargumenteerd waarom nu een geheel ander plan voorligt dan het Landinrichtingsplan. Beide plannen voldoen aan de Wet natuurbescherming. Een afweging zou dus in de MER moeten plaatsvinden. Een dergelijke afweging heeft niet eerder plaatsgevonden.

C.(overlast)

Vraag: Er is een toename van muggen en knutten te verwachten. Alterra Wageningen heeft daartoe metingen verricht in 2015, 2016 en 2017 en stelt toename vast door de diverse natuurherstelmaatregelen die in de Peel al genomen zijn.

Bewoners vrezen nog meer overlast van muggen en knutten en bovendien ook meer wateroverlast. Hoe schat u de toename van muggen- en knutten overlast in en hoe gaat u de toename van de overlast voor bewoners in de dorpen Griendtsveen en Helenaveen (preventief) voorkomen?

Antwoord: Bij de planvorming van het project Leegveld wordt gebruik gemaakt van de aanwezige kennis en ervaring uit eerdere deelprojecten. Op basis van deze onderzoeken zijn de factoren die een rol spelen bij de ontwikkeling en verspreiding van de overlast gevende moerassteekmuggen en knutten bekend. Het is bekend waar broedplaatsen kunnen ontstaan en hoe muggen zich kunnen verspreiden. Wageningen Environmental Research adviseert provincie en waterschap bij dit project om te komen tot een inrichting die voorkomt dat de huidige overlast van muggen groter wordt. Een hele belangrijke maatregel is het voorkomen van langdurig tijdelijk water. Dit is water dat niet in verbinding staat met permanent water en dus geen natuurlijke vijanden bevat. Monitoring na aanleg is ook een belangrijk middel om overlast te kunnen vaststellen. Vooruitlopend op het project wordt in 2018, 2019 en 2020 op diverse locaties in het gebied gemonitord naar muggen en knutten. In de jaren na afronding van de maatregelen zal ook gemonitord worden om te bewaken hoe die muggen en knutten zich gaan ontwikkelen.

Reactie:

Er zijn geen concrete (preventieve) mitigerende maatregelen voor muggen- en knuttenoverlast binnen een straal van 2 kilometer van bewoning opgenomen in de plannen. Ook is onduidelijk hoe wordt gehandeld als de mitigerende maatregelen niet toereikend zijn. Bewoners ondervinden dan ook schade. Garanties ontbreken!!

De enkele vermelding in het Monitoringplan Leegveld in de bijlagen dat de aanbevelingen uit de onderzoeken in Griendtsveen “ter harte worden genomen” en een algemene beschrijving van mogelijke sturingsmechanismen en mogelijke maatregelen zijn misschien goedbedoeld, maar bieden bewoners geen enkele zekerheid. Duidelijke toetsingscriteria voor de weging van de belangen van inwoners bij en na de uitvoering van de plannen ontbreken. De Raad van State heeft in om deze reden al eerder haar goedkeuring aan een bestemmingsplan onthouden. Zie uitspraak 20 januari 2010 inzake het Facetbestemmingsplan Waterberging en Natuurontwikkeling Roden-Norg. Ook is het in strijd met de afspraken gemaakt in het Landinrichtingsplan waar het voorkomen van muggenoverlast als randvoorwaarde geldt. Weliswaar ging men bij de vaststelling van het plan ervanuit dat de muggenoverlast wel zou meevallen, maar inmiddels weten we beter.

Voor het onderhoud en beheer moeten bovendien voldoende middelen beschikbaar zijn om de intensieve beheermaatregelen die *jaar in jaar uit* nodig zijn om muggenoverlast te voorkomen te bekostigen. Dit is nu niet het geval omdat in de *Beheer- en onderhoudsrichtlijn* in de bijlagen voor de compartimenten die binnen een straal van 2 kilometer van bewoning liggen een natuurbeheertype is aangewezen dat uitgaat van extensief tot zeer extensief beheer.

Vraag: Is vrees voor wateroverlast volgens u een terechte zorg? Zo nee, waarom niet. Zo ja, welke maatregelen nemen Provincie en waterschap om schade door wateroverlast in huizen te voorkomen?

Antwoord: Met behulp van grondwatermodellen en schadeberekeningen is onderzocht waar en hoe groot de wateroverlast zal zijn als gevolg van het project Leegveld. De gebieden waar mogelijk wateroverlast/schade zal ontstaan zijn bekend. In overleg met de betrokkenen worden maatregelen opgesteld om deze schade te mitigeren. Met het grondwatermodel en het monitoringsnetwerk (voor de nulsituatie en effecten) bestaat er goed inzicht in de grondwaterstanden, nu en later. In niet voorziene situaties na realisatie is de organisatie van het waterschap en de financiering van de provincie, erop ingericht om adequaat te reageren (fase nazorg). Dit geldt in ieder geval tot 5 jaar na de aanleg van de maatregelen en het instellen van de nieuwe peilen. De maatregelen die op voorhand getroffen worden zijn het aanleggen van (peilgestuurde) drainage en het ophogen van percelen.

Het bestaande netwerk van peilbuizen in dit gebied is uitgebreid met circa 60 peilbuizen. Met behulp van deze peilbuizen wordt automatisch de grondwaterstand in het gebied gemeten. Met behulp van dit meetnetwerk zal in de periode na aanleg gemonitord worden wat de effecten zijn van de maatregelen. De gegevens van de peilbuizen zijn door eenieder in te zien op:

<https://aaenmaas.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=8654c063515546d4a8adc800a560921b>

Voorafgaand op de start van de uitvoering wordt een bebouwingsopname uitgevoerd bij woningen/gebouwen rondom het Natuurgebied.

Ook is rekening gehouden met regenbuien die maar eens in de 25 jaar voorkomen. In de nieuwe natuur is het mogelijk om de hoeveelheid neerslag die tijdens deze buien valt in de natuur, te kunnen opvangen. Het project betekent dus een sterke verbetering van het waterbergend vermogen van het stroomgebied.

Reactie:

Wij stellen dat het model van Witteveen + Bos niet geschikt is om basis hiervan deze verregaande besluiten te nemen en te stellen dat inwoners geen natte voeten zullen krijgen (of met andere woorden: dat natschade in de streek niet voorzienbaar is).

In een uitspraak van de Rechtbank Oost-Brabant is een beroep in het kader van het Landinrichtingsplan Peelvenen, module Koningshoeven Natuur eerder gegrond verklaard en de vergunning vernietigd omdat het Model van Witteveen+ Bos niet voldeed. Naar aanleiding daarvan heeft waterschap Aa en Maas aan Deltares gevraagd een review (contra expertise) op te stellen. Deltares concludeert dat het model niet gebruikt had mogen worden voor bepaling van effecten. Weliswaar is het model nadien aangepast, maar het model is nog steeds niet geschikt is om effectberekeningen uit te voeren. Die conclusie wordt versterkt als we de resultaten vergelijken met het model dat is gebruikt voor evaluatie van maatregelen aan de Limburgse kant van de Peel. Er zijn grote verschillen te zien.

Er is ook geen onafhankelijke review uitgevoerd van het aangepaste model. Dit is absoluut noodzakelijk om deze verregaande (besluiten met risico's voor inwoners op forse voorzienbare natschade) te nemen. GS handelt hier in strijd met het zorgvuldigheidsbeginsel. Dit wordt niet weggenomen door te stellen dat er een schaderegeling is waar inwoners achteraf hun schade kunnen verhalen is (met alle eerder geschetste problemen van dien).

Dat de MER-toetsingscommissie de beschrijving van de verbetering navolgbaar vindt en niet vraagt om een onafhankelijke review is onbegrijpelijk.

Vragen CDA

Vraag 01: Wat zijn de verschillen tussen de plannen uit 2005 (het landinrichtingsplan 'Het Onverenigbare Verenigt') en de huidige plannen?

Antwoord: Het Landinrichtingsplan is een plan met verschillende doelstellingen. Eén daarvan is de doelstelling voor natuur. Voor hoogveen is gesteld het realiseren van levend hoogveen en andere hoogveeneigen vegetatietypen in de bestaande natuurgebieden en in de nieuwe natuurgebieden. In het landinrichtingsplan is daarbij aangegeven dat gezien de lange ontwikkelingsduur van met name levend hoogveen dit neerkomt op het realiseren van de vereiste abiotische condities.

De doelstelling voor het hoogveen in het Natura2000 beheerplan is zorgen voor het instandhouden en uitbreiden van de habitattypen herstellende en actief hoogveen. Het Landinrichtingsplan en het Natura 2000 beheerplan verschillen dus niet wat betreft doelstellingen. Het Landinrichtingsplan uit 2005 bevat globale inrichtingsmaatregelen. In dit landinrichtingsplan zijn maatregelen opgenomen voor het hoogveenherstel dus nog niet in detail uitgewerkt. In het plan is aangegeven dat detaillering maatwerk is en dat dit locatie specifiek uitgewerkt wordt in deelplannen. Wat betreft de wateropgave t.b.v. het hoogveenherstel is door waterschap Aa en Maas in opdracht van de provincie deze wateropgave uitgewerkt in de GGOR-inrichtingsvisie Deurnsche Peel (2011) (GGOR=gewenst grond- en oppervlaktewater regiem). De maatregelen opgenomen in de GGOR-visie voor ook de basis voor de hydrologische maatregelen in het Natura2000 beheerplan. De maatregelen uit het GGOR/Natura2000beheerplan (2018) zijn weer verder geconcretiseerd in het Projectplan waterwet (2018). De plannen volgen elkaar op en er is geen strijdigheid tussen de plannen.

Vraag 02: Waaruit blijkt de noodzaak om veel meer te gaan vernatten t.o.v. het landschappelijk inrichtingsplan (LIP) 2005 om de Natura 2000-doelstelling te halen? Zijn er alternatieven onderzocht?

Antwoord: Zoals hierboven al is aangegeven zijn het Landinrichtingsplan, de GGOR-visie, Natura 2000 beheerplan en projectplan waterwet plannen die elkaar opvolgen. Voor het gebied Leegveld GGOR-visie de basis voor het maatregelenpakket. In het beheerplan is aangegeven dat hiervoor eerst nog een

uitvoeringsplan moet worden opgesteld waarin de maatregelen worden geoptimaliseerd. Dat plan is het projectplan waterwet. De hoofddoelstellingen zoals genoemd in het landinrichtingsplan staan hierin nog steeds centraal. Overigens is het niet zo dat een groter gebied onder water wordt gezet, maar in een aantal compartimenten wordt wel voor andere streefpeil gekozen dan in de bestuurlijk vastgestelde GGOR visie. Soms lager en soms hoger. Reden hiervoor is dat streefpeilen beter kunnen aansluiten bij de maaiveldhoogtes van een compartiment dan beschreven in de GGOR. Dat is een belangrijke verfijning om de doelen uit het Beheerplan te kunnen halen.

Vraag 03: Is met betrekking tot de huidige plannen tot overeenstemming gekomen met de betrokkenen (zoals dat in 2005 ook is gebeurd)?

Antwoord: Zoals hierboven al aangegeven is in het LIP opgenomen dat de detailuitwerking uitgevoerd wordt in deelplannen. Met deze werkwijze hebben de partijen door ondertekening van het Landinrichtingsplan ingestemd. De opgestelde GGOR-visie heeft ter inzage gelegen en is vastgesteld door waterschap Aa en Maas. Bij de totstandkoming van de GGOR-visie is een gebiedsproces doorlopen. Met een werkgroep van de verschillende gebiedspartijen zijn zes overleggen gehouden, waarin de modellering, de maatregelen en de effecten zijn besproken. De betrokken partijen die zitting hadden in de werkgroep waren: Waterschap Aa en Maas, provincie Noord-Brabant, Staatsbosbeheer, ZLTO en afdeling Deurne, gemeente Deurne, Werkgroep Behoud de Peel, DLG, ambtelijk vertegenwoordiger van de Bestuurscommissie Peelvenen.

Vraag 04: In het laatste hydrologische model zijn de meest recente weersomstandigheden (nat en droog) en klimaateffecten niet meegenomen. Waarom niet?

Antwoord: Het model geeft aan welke maatregelen nodig zijn om een stabiel waterpeil in het gebied mogelijk te maken. Het model is gemaakt op basis van langjarige gemiddelden en is doorgerekend tot 2016. Onderdeel van de uit te voeren maatregelen is de aanleg van regelbare kunstwerken (stuwen) zodat beheerders in de toekomst kunnen inspelen op veranderende situaties.

Ook is rekening gehouden met regenbuien die maar eens in de 25 jaar voorkomen. In de nieuwe natuur is het mogelijk om de hoeveelheid neerslag die tijdens deze buien valt in de natuur, te kunnen opvangen zodat het watersysteem benedenstrooms wordt ontlast. Het project betekent dus een sterke verbetering van het waterbergend vermogen van het gebied. Er wordt naar gestreefd het gebied zoveel mogelijk lekdicht te houden en de waterpeilen in de hoogveenkerengebieden zo stabiel mogelijk te houden. Het levende hoogveen dat zich moet gaan vormen zal ook langdurige droogteperiodes moeten kunnen overleven. Daar is de norm voor de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) GLG op gebaseerd. Regenval en droogte is niet te sturen en wateraanvoer van elders in een hoogveenkern is geen optie (is zelfs een bedreiging). Welke tijdsduur van droogte ontstaat is afhankelijk van regenbuien en tijdsduur van een droge periode. Extra (Maas)water aanvoeren en vasthouden (in het gebied buiten de natuur) en daarmee extra tegendruk creëren ter compensatie is een mogelijkheid die in 2018 door het waterschap is toegepast. Dit wordt nu niet als besluit voorgelegd, want dat is onderdeel van waterbeheer in (extreem) droge perioden. Resumerend, het berekenen van een droogvalduur heeft geen invloed op (extra) maatregelen. Hoogveengebieden hebben in een droge periode de hoogste prioriteit voor aanvoer van water in de omgeving (= categorie 1). Huidige beleid is de optimale waarborg voor het voorkomen van schade in het hoogveengebied als gevolg van droogte.

Vraag 05: Waarom vindt op korte termijn besluitvorming ten aanzien van de vaststelling van de plannen plaats, terwijl de hydrologische gevolgen binnen en buiten het plangebied niet volledig inzichtelijk zijn?

Antwoord: Met behulp van grondwatermodellen en schadeberekeningen is onderzocht waar en hoe groot de wateroverlast zal zijn als gevolg van het project Leegveld. De gebieden waar mogelijk wateroverlast/schade zal ontstaan zijn bekend. In overleg met de betrokkenen worden maatregelen opgesteld om deze schade te mitigeren. Met het grondwatermodel en monitoringsnetwerk voor de nulsituatie en effecten bestaat er goed inzicht in de grondwaterstanden en onverwachte wijzigingen hiervan. In het voorkomend geval dat zich toch situaties voordoen die zorgen voor wateroverlast dan zijn maatregelen voorhanden om zo nodig in te kunnen grijpen. De maatregelen die op voorhand getroffen worden zijn het aanleggen van (peilgestuurde) drainage en het ophogen van percelen.

Het bestaande netwerk van peilbuizen in dit gebied is uitgebreid met circa 60 peilbuizen. Met behulp van deze peilbuizen wordt automatisch de grondwaterstand in het gebied gemeten. Met behulp van dit meetnetwerk zal in de periode na aanleg gemonitord worden wat de effecten zijn van de maatregelen. De gegevens van de peilbuizen zijn door eenieder in te zien op:

<https://aaenmaas.maps.arcgis.com/apps/MapSeries/index.html?appid=8654c063515546d4a8adc800a560921b>.

Voorafgaand op de start van de uitvoering wordt een bebouwingsopname uitgevoerd bij woningen/gebouwen rondom het Natuurgebied.

Vraag 06: Op dit moment is er grote overlast van muggen in het gebied, wat wordt daaraan gedaan? Dit mede gelet op de geplande ontwikkelingen (en nog meer kans op muggen).

Antwoord: Bij de planvorming van het project Leegveld wordt gebruik gemaakt van de aanwezige kennis en ervaring uit eerdere deelprojecten. Op basis van deze onderzoeken zijn de factoren die een rol spelen bij de ontwikkeling en verspreiding van de overlast gevende moerassteekmuggen en knutten bekend. Het is bekend waar broedplaatsen kunnen ontstaan en hoe muggen zich kunnen verspreiden. Wageningen Environmental Research adviseert provincie en waterschap bij dit project om te komen tot een inrichting die voorkomt dat de huidige overlast van muggen groter wordt. Een hele belangrijke maatregel is het voorkomen van langdurig tijdelijk water. Dit is water dat niet in verbinding staat met permanent water en dus geen natuurlijke vijanden bevat. Monitoring na aanleg is ook een belangrijk middel om overlast te kunnen vaststellen. Vooruitlopend op het project wordt in 2018, 2019 en 2020 op diverse locaties in het gebied gemonitord naar muggen en knutten. In de jaren na afronding van de maatregelen zal ook gemonitord worden om te bewaken hoe die muggen en knutten zich gaan ontwikkelen. Ook in de fase na de uitvoering zijn maatregelen mogelijk om overlast te voorkomen.

Vraag 07: Bij recreatieve en agrarische ondernemers kan er directe economische schade ontstaan door deze muggenoverlast. Waarom is er geen schadeloket voor schade door muggenoverlast, zoals er wel een loket voor natschade is?

Antwoord: Het loket voor natschade vloeit voort uit een wettelijke plicht (zie vraag 8), dat is niet het geval bij muggenoverlast. Het PIP en het projectplan zijn (uiteraard) niet gericht op muggenoverlast, het voorkomen of beperken van muggenoverlast is bovendien geen belang dat onder de doelstellingen van de Waterwet valt. In het kader van het woon- en leefklimaat is er bij het maken van de plannen veel aandacht geweest voor de overlast van muggen. De plannen en besluiten bevatten voorzorgsmaatregelen om verdere overlast van muggen en knutten tegen te gaan (zie hiervoor). Met deze maatregelen verwachten wij dat er geen verdere toename van overlast zal plaatsvinden door de voorliggende plannen.

Vraag 08: Zijn de mogelijkheden voor een schadefonds onderzocht, waarin vóór schadeloosstelling plaatsvindt om zo jarenlange juridische procedures te voorkomen?

Antwoord: Dit is niet onderzocht omdat de waterwet een regeling biedt voor afhandeling van natschade. In het projectplan wordt met betrekking tot natschade verwezen naar de geldende verordening schadevergoeding van het waterschap. Indien er redelijkerwijs van kan worden uitgegaan dat het verzoek om schadevergoeding zal worden toegekend, kan een voorschot verleend worden.

Naast het projectplan heeft GS een grondstrategieplan vastgesteld voor situaties waarin de maatregelen een zodanige inbreuk maken op de belangen van derden dat ze redelijkerwijs nopen tot onteigening. De aan de belanghebbende toe te kennen schadevergoeding wordt in dergelijke gevallen vastgesteld overeenkomstig de uitgangspunten van de Onteigeningswet.

Vraag 09: Enkele ondernemers in het gebied worden uitgekocht. Waarom worden niet gehele bedrijven opgekocht, maar blijven ondernemers achter met 'stukjes' zoals hun woonhuis of stukje van een bedrijf, waarmee ze niet of nauwelijks inkomen kunnen hebben?

Antwoord: De Onteigeningswet voorziet in deze situatie in artikel 38. Kort gezegd komt het hierop neer dat:

- Gebouwen, van welke een gedeelte onteigend wordt, moeten op vordering van de eigenaar door de Provincie geheel worden overgenomen.
- Ditzelfde zal met erven moeten geschieden, wanneer er door de onteigening 25% of minder van overblijft of het restant kleiner dan 10.000m² wordt.

De aanbiedingen die we doen worden gebaseerd op het wettelijke systeem. Dit betreft een soort vangnet. Echter, in het minnelijke overleg wordt ook onderzocht of wellicht overname van het hele bedrijf mogelijk is indien hierom wordt verzocht en strikt genomen niet wordt voldaan aan de criteria van artikel 38 Onteigeningswet. Wat we immers juist willen voorkomen is dat door de onteigening ondernemers onvoldoende inkomen meer kunnen behalen op het overblijvende gedeelte van hun bedrijf.

Wellicht ten overvloede nog het volgende:

- De eigenaar wordt door de onteigeningsvergoeding in de gelegenheid gebracht om elders grond te kopen. Of hij hiervan gebruik maakt is aan de eigenaar.

- In de onteigeningsvergoeding is het uitgangspunt dat alle schade wordt gecompenseerd (volledige schadeloosstelling) en wordt dus ook rekening gehouden met inkomensschade/investeringsschade en bijkomende schade.

Vraag 10: Het LIP en de gebiedsvisie Leegveld stellen dat er t.a.v. de ondernemers in de attentiezone voldoende economische perspectieven moeten worden geboden. Hoe is dat geborgd in het plan?

Antwoord: In het Landinrichtingsplan zijn diverse doelstellingen opgenomen voor het gebied. De uitwerking van deze verschillende doelstelling vindt plaats door middel van deelprojecten. De uitwerking van de doelstelling voor de landbouw maakt geen onderdeel uit van het projectplan waterwet.

In de gebiedsvisie Leegveld is aangegeven dat het waterschap Aa en Maas de regie voert op de uitwerking en uitvoering van de hydrologische en ecologische maatregelen. Voor de overige maatregelen in het gebied zijn andere partijen als trekker verantwoordelijk. Voor het thema landbouw is aangegeven dat dit de agrariërs zijn.

Vraag 11: Is er een 0-meting geweest in het gebied met betrekking tot wateroverlast aan woningen, gewassen etc. voorafgaand aan het nemen van de eerste maatregelen?

Antwoord: zie antwoord 05

Vraag 12: Wij begrijpen dat het plan uit 2005 voldoet aan de verplichtingen van Natura 2000, klopt dat?

Antwoord: Nee, dat klopt niet. Zoals bij antwoord 01 al is aangegeven zijn het Landinrichtingsplan de GGOR-visie en projectplan waterwet plannen die elkaar opvolgen. Voor het gebied Leegveld is de GGOR-visie de basis voor het maatregelenpakket. In deze GGOR-visie is aangegeven dat hiervoor eerst nog een uitvoeringsplan moet worden opgesteld waarin de maatregelen verder worden geoptimaliseerd. Dat plan is het projectplan waterwet.

Vraag 13: Wat zijn de deadline en het tijdspad voor dit PIP? Hangt dit samen met Europese financiering of subsidies?

Antwoord: Het tijdspad hangt samen met het PAS. Uitvoering van de maatregelen is een wettelijke verplichting, die in de eerste beheerplanperiode van het PAS gerealiseerd moeten zijn. Deze periode eindigt op 1 juli 2021. Dit hangt niet samen met Europese financiering of subsidies.

Vraag 14: Is in de planvorming agrarisch natuurbeheer mogelijk?

Antwoord: Veruit de meeste gronden waarop de PAS-herstelmaatregelen worden getroffen liggen binnen het bestemmingsplan "Buitengebied, 3^e herziening" van de gemeente Deurne. Op grond van deze bestemming is agrarisch gebruik gericht op natuurbeheer mogelijk. De gemeente bepaalt in deze gevallen of een (agrarische) activiteit aan de bestemming voldoet. Het PIP omvat slechts een gedeelte van het gebied waarop de maatregelen worden getroffen. De gronden die opgenomen zijn in het PIP zijn bestemd als 'Natuur', waarbij de mogelijkheid van agrarisch natuurbeheer niet is opgenomen. Gelet op de vernatting zijn er op dit moment geen vormen van agrarisch gebruik denkbaar die aansluiten/passen bij de natuurdoelstelling. Bovendien vormt deze bestemming de onteigeningstitel, dat (ook) het gevolg is van het gegeven dat op deze percelen zelfrealisatie, vaak gebaseerd op agrarisch gebruik van de gronden, niet aan de orde is en er ook geen belangstelling voor is.

Vraag 15: Op welke wijze wordt bepaald wie het agrarisch natuurbeheer mag/kan uitvoeren?

Antwoord: Zie vraag 14

Vraag 16: Kunnen de ondernemers in de attentiezone met voorrang gebruik maken van deze mogelijkheden?

Antwoord: Zie vraag 14

Vraag 17: Als de ondernemers in de attentiezone zouden willen voldoen aan het criterium 'grondgebondenheid', kan dat dan in de nieuwe situatie?

Antwoord: Zie vraag 14

Vraag 18: Op welke wijze(n) en momenten, gedurende het traject tot dusver, is er contact geweest met de gemeente Deurne, betrokken dorpsraden, en organisaties van bewoners, ondernemers en andere belanghebbenden in het gebied?

Antwoord: Bij de voorbereiding van het Projectplan Waterwet zijn er drie algemene informatiebijeenkomsten gehouden in het gebied op 11 mei 2017, 14 december 2017 en 11 juni 2018. Tijdens deze bijeenkomsten is het doel van het project toegelicht, is verteld wat de maatregelen zijn die worden uitgevoerd en zijn de aanwezigen in de

gelegenheid gesteld om de vragen te stellen aan de bij het project betrokken deskundigen. Daarnaast is er periodiek ambtelijk overleg met de gemeente Deurne (gemiddeld 4 keer per jaar) en nemen ambtenaren van de gemeente Deurne deel aan de werkgroep Leegveld en het projectteam dat het PPWW heeft opgesteld en die de uitvoeringsplannen opstelt.

Bestuurlijk is de raadscommissie Ruimte & Economie tijdens drie vergaderingen geïnformeerd over de plannen Leegveld.

Een belangrijke rol is weggelegd voor de omgevingsmanager van het waterschap. De omgevingsmanager is eerste aanspreekpunt voor het gebied en gaat daar waar nodig, vaak ondersteund door deskundigen, bij de mensen langs om het project en de gevolgen daarvan toe te lichten. Hiervan is al regelmatig gebruik gemaakt. Door de omgevingsmanager is bij verschillende dorpsraden een presentatie gegeven over het project. Alle belanghebbenden uit het gebied zijn vertegenwoordigd in de werkgroep Leegveld. Deze werkgroep is inmiddels 15 keer bijeen geweest. Tijdens bijeenkomsten van deze werkgroep worden de leden geïnformeerd over de voortgang van het project en wordt hen gevraagd de diverse producten en plannen te toetsen. Leden van de werkgroep worden ook betrokken bij het opstellen van diverse deelproducten. De werkgroep adviseert de integrale gebiedscommissie Peelvenen (IGC)

Er is een website (www.aanenmaas.nl/leegveld) waarop informatie staat over het project, de voortgang, procedures, etc. Ook kan men hierop de diverse documenten m.b.t. het project vinden. Er wordt periodiek een nieuwsbrief uitgebracht en verstuurd naar de geïnteresseerden. Deze nieuwsbrieven zijn ook terug te vinden op bovenstaande website

Vraag 19. Hoe zijn c.q. worden de communicatie en informatievoorziening richting al deze betrokken partijen verder georganiseerd?

Antwoord: De communicatie zal in grote lijnen gelijk zijn zoals beschreven in antwoord 18. Vooruitlopend op de uitvoering worden één of meerdere informatiebijeenkomsten georganiseerd. De werkgroep Leegveld zal in de vorm van een werkbegeleidingscommissie betrokken blijven bij de uitvoering.

Vraag Groen Links

Vraag: Welke maatregelen worden genomen om de minimale droogvalduur te garanderen en hoe wordt dit gemonitord?

Antwoord: Er wordt naar gestreefd het gebied zoveel mogelijk lekdicht te houden en de waterpeilen in de hoogveenkerengebieden zo stabiel mogelijk te houden. Het levende hoogveen dat zich moet gaan vormen zal ook langdurige droogteperiodes moeten kunnen overleven. Daar is de norm voor de gemiddeld laagste grondwaterstand (GLG) GLG op gebaseerd. Regenval en droogte is niet te sturen en wateraanvoer van elders in een hoogveenkern is geen optie (is zelfs een bedreiging). Welke tijdsduur van droogte ontstaat is afhankelijk van regenbuien en tijdsduur van een droge periode. Extra (Maas)water aanvoeren en vasthouden (in het gebied buiten de natuur) en daarmee extra tegendruk creëren ter compensatie is een mogelijkheid die in 2018 door het waterschap is toegepast. Dit wordt nu niet als besluit voorgelegd, want dat is onderdeel van waterbeheer in (extreem) droge perioden. Resumerend, het berekenen van een droogvalduur heeft geen invloed op (extra) maatregelen. Hoogveengebieden hebben in een droge periode de hoogste prioriteit voor aanvoer van water in de omgeving (= categorie 1). Huidige beleid is de optimale waarborg voor het voorkomen van schade in het hoogveengebied als gevolg van droogte.

Stekende insecten Griendtsveen

Stand van het onderzoek

provincie limburg

Provincie Noord-Brabant

Piet Verdonschot

piet.verdonschot@wur.nl

UNIVERSITY OF AMSTERDAM

*Group of Aquatic Ecology
and Ecotoxicology*

*Freshwater
Ecology
Group*

WAGENINGEN
UNIVERSITY & RESEARCH

Wageningen Environmental Research (Alterra)

Aanpak

Twee sporen

Monitoring adulten

Herhalen monstername
2015 – 2016 – 2017 - 2018

Analyse resultaten

Ontwikkelingen

Inventariseren mogelijke
broedplaatsen larven

vinger-aan-de-pols
>100 locaties

Analyse resultaten

Ontwikkelingen

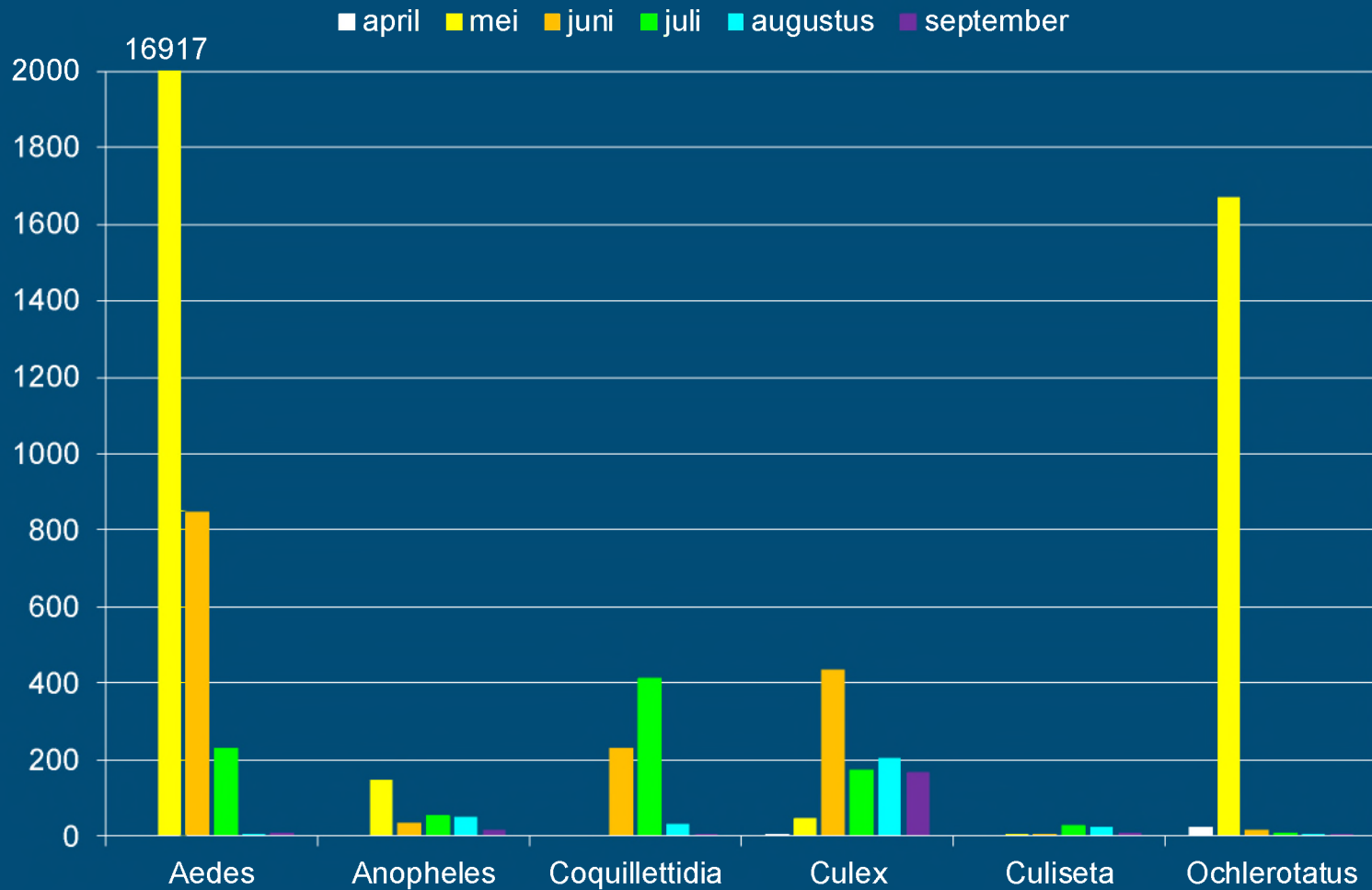
Volwassen steekmuggen

Monitoring adulten: meetlocaties

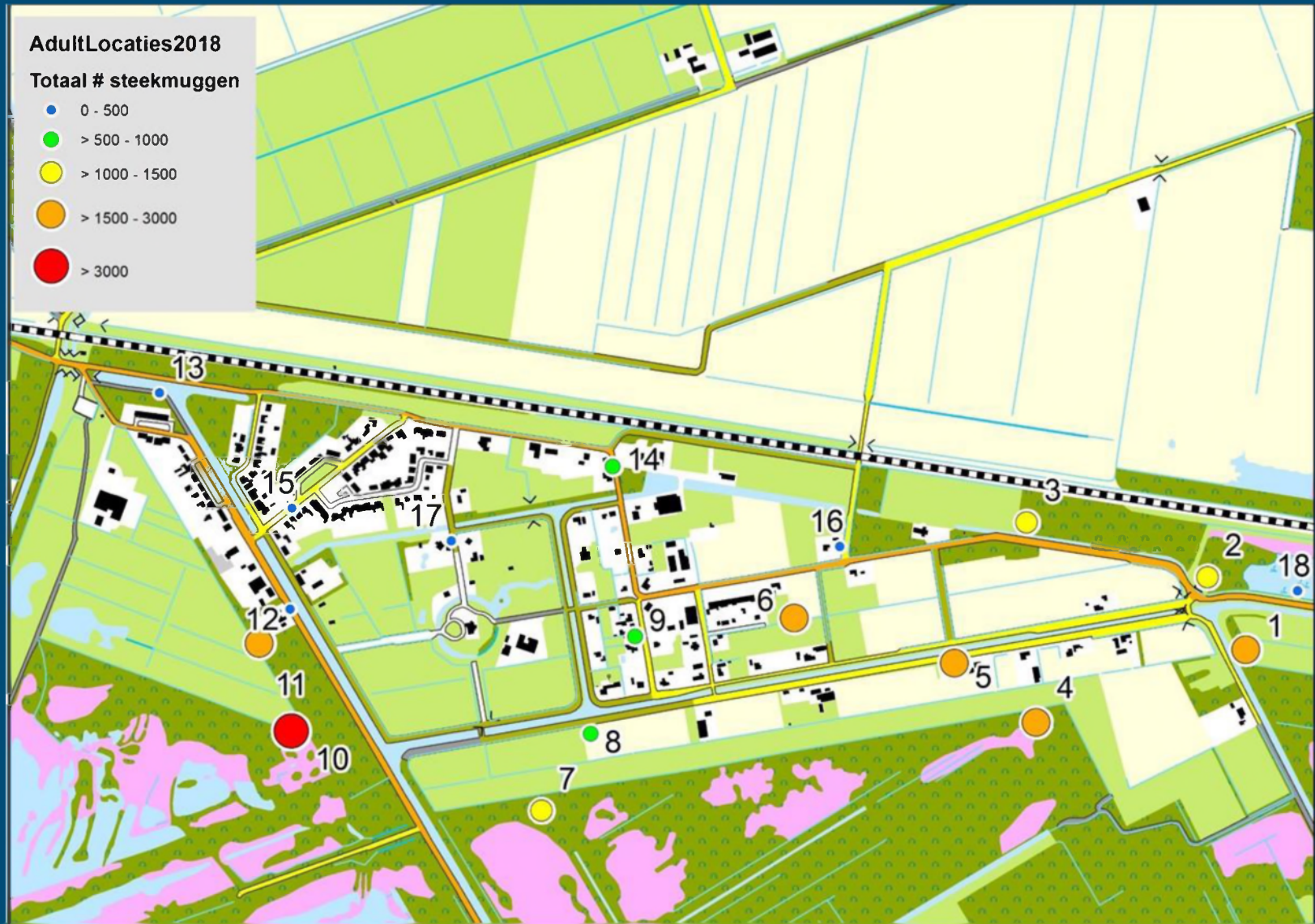
Volwassen steekmuggen

Resultaten 2018: aantallen

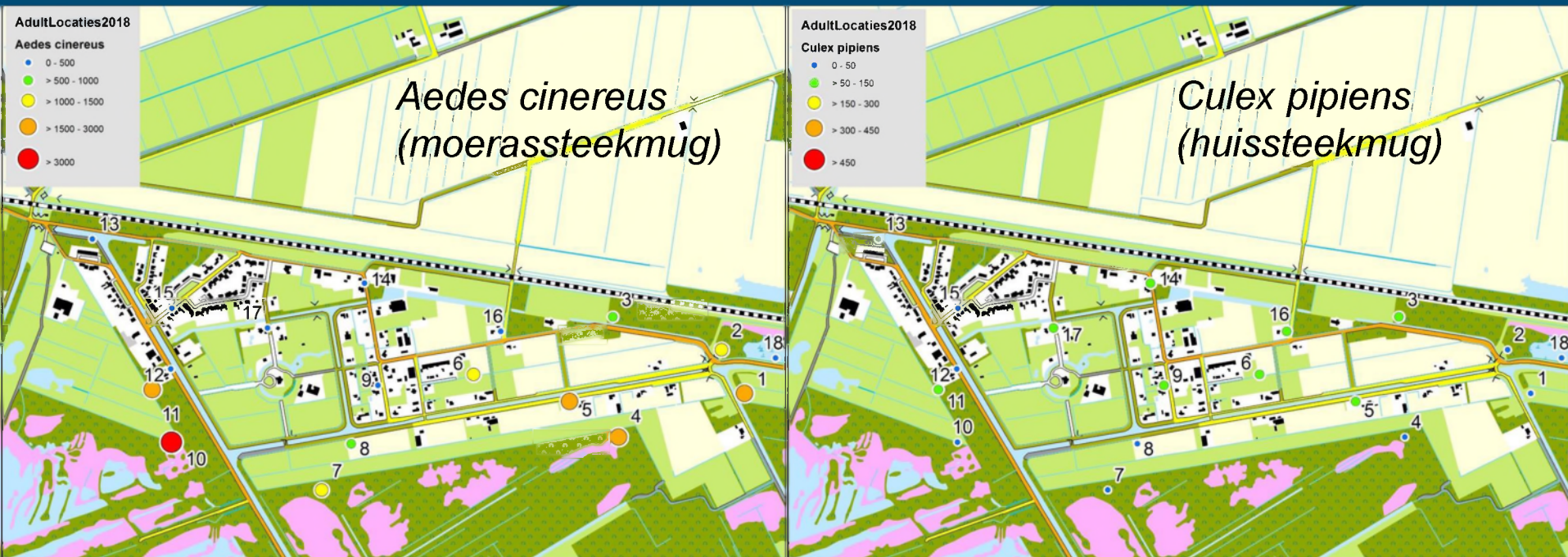
Volwassen steekmuggen

Resultaten 2018: ruimtelijke verdeling

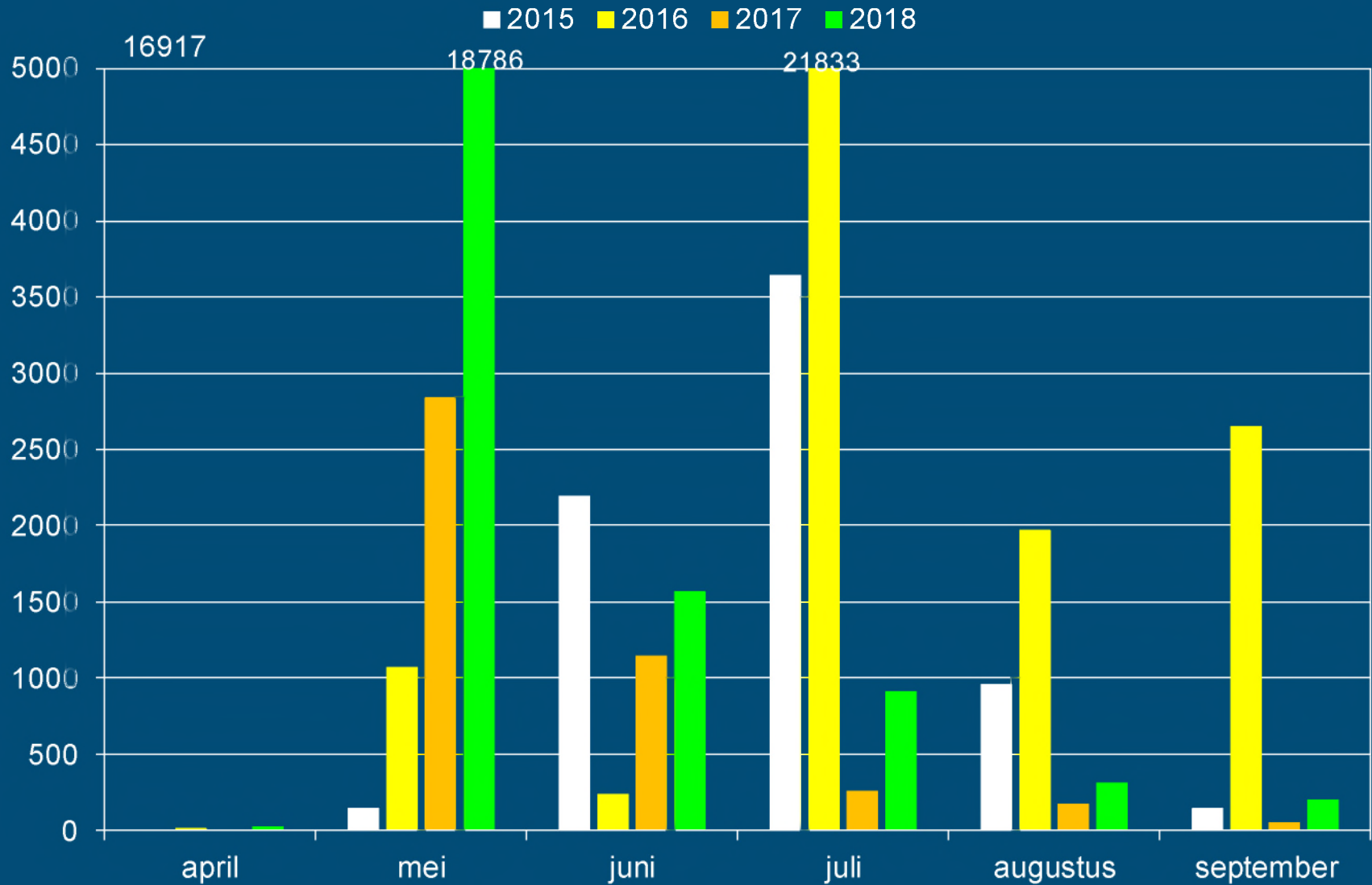
Volwassen steekmuggen

Resultaten 2018: ruimtelijke verdeling / groep

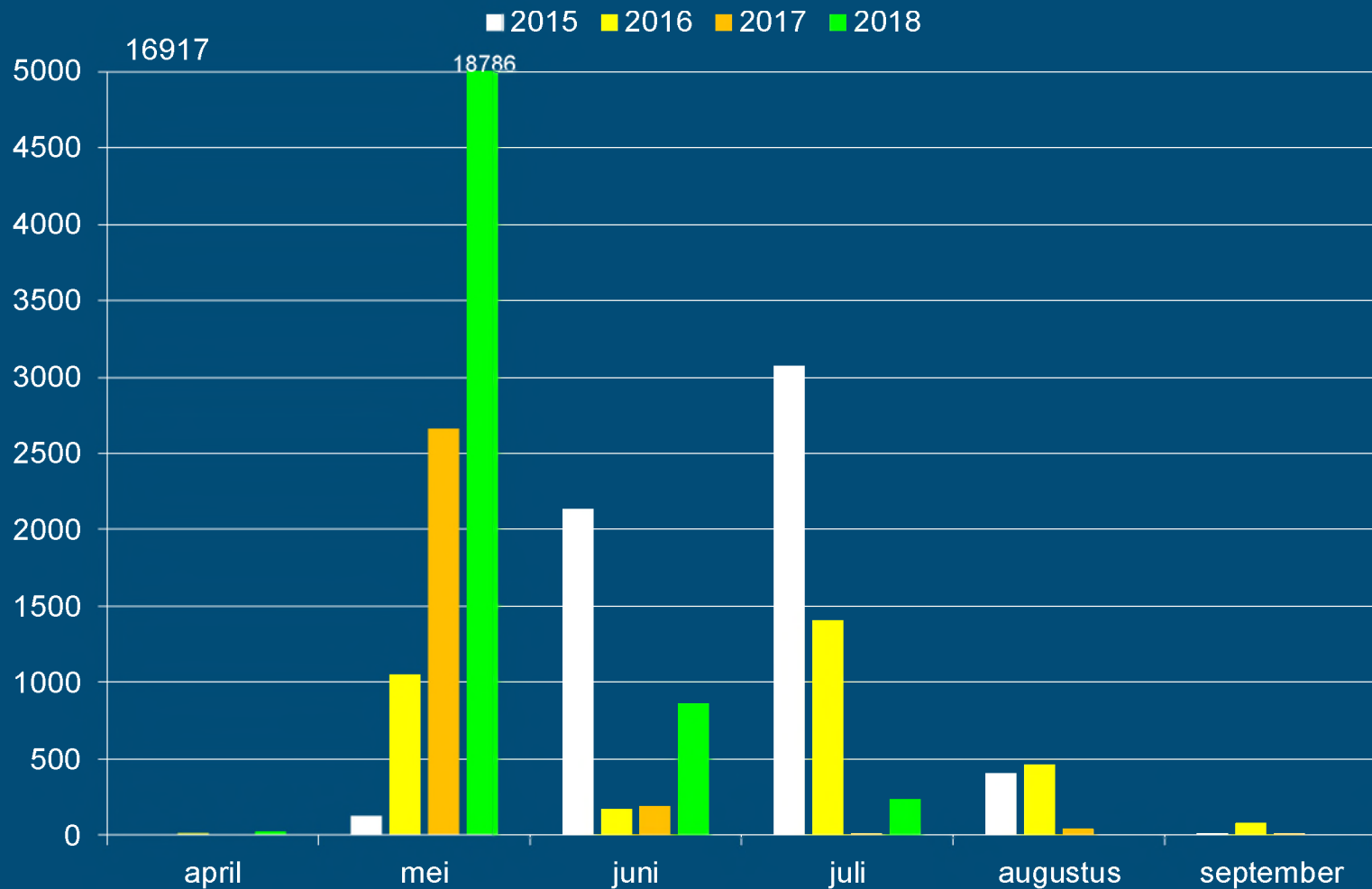
Volwassen steekmuggen

Aantallen 2015 – 2018

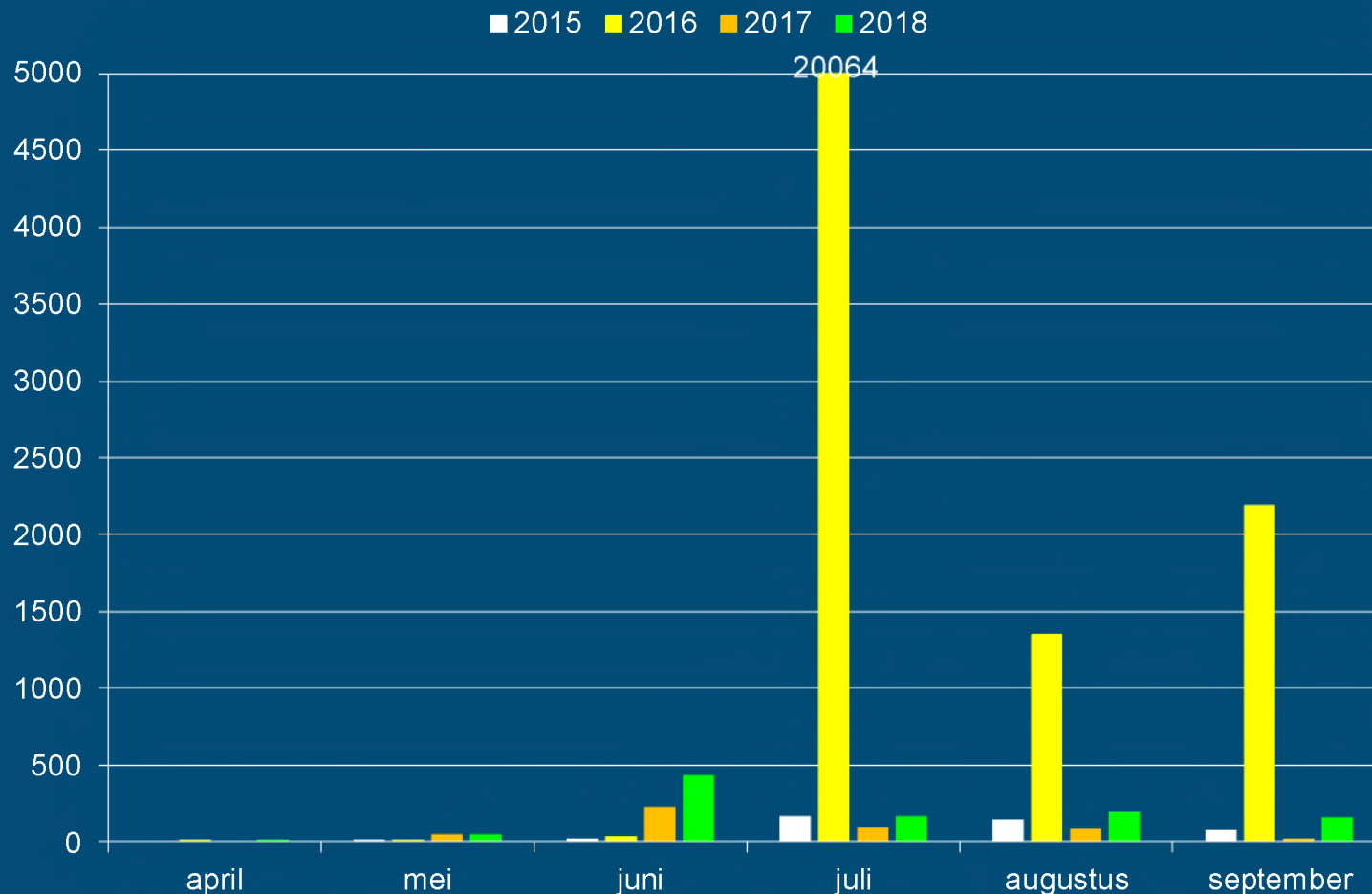
Volwassen steekmuggen

Aantallen moerassteekmuggen 2015 – 2018

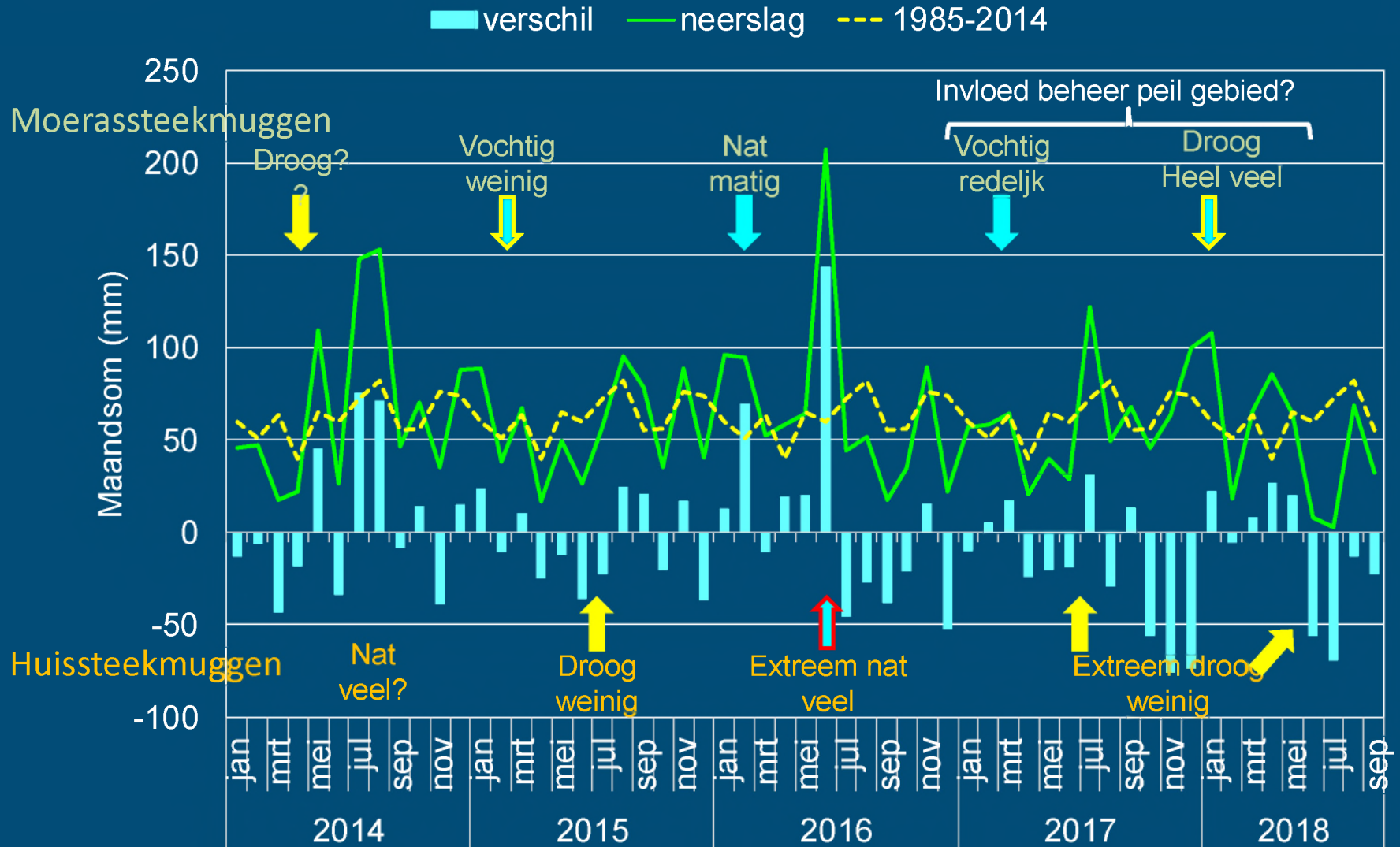

Volwassen steekmuggen

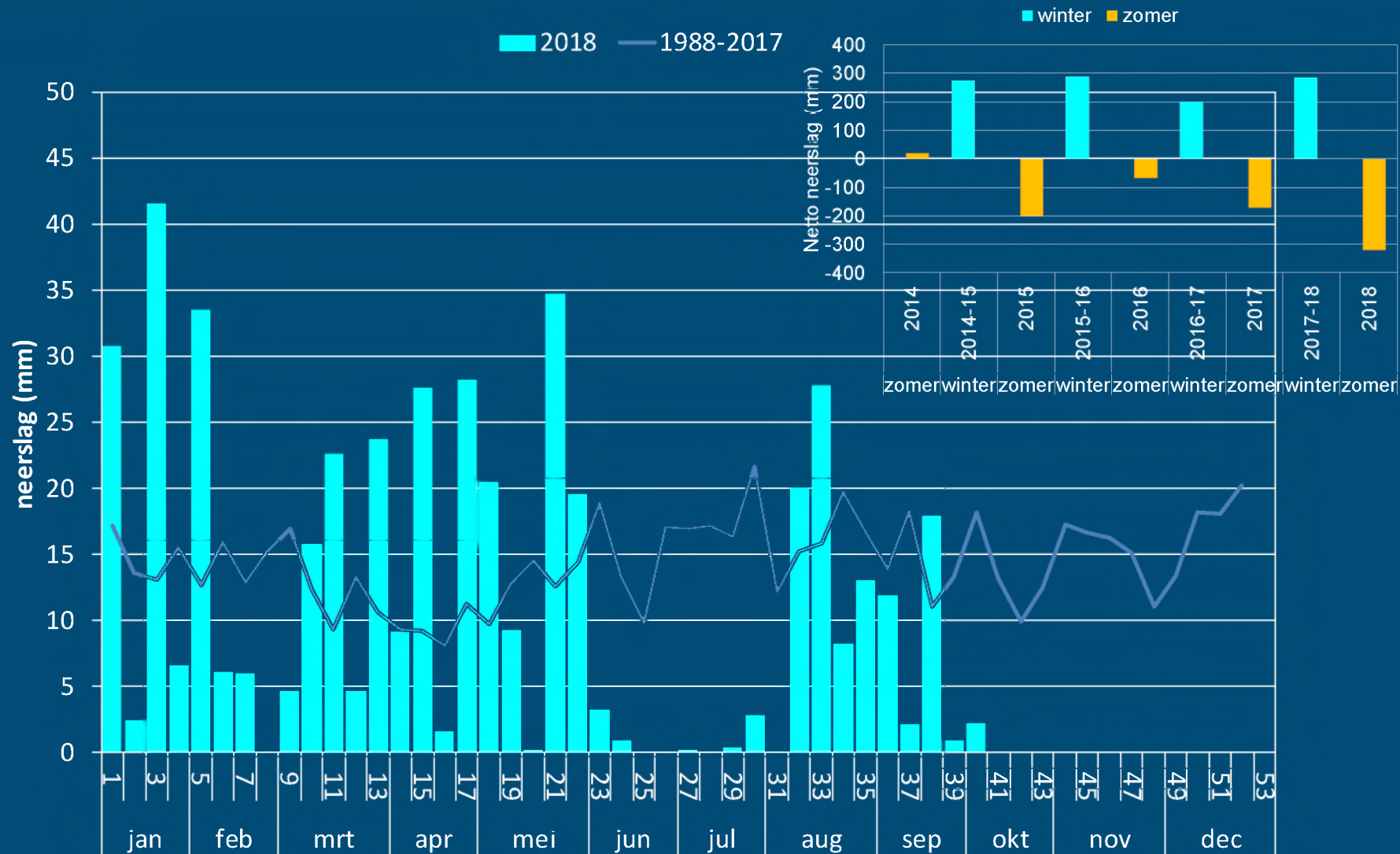
Aantallen huissteekmuggen 2015 – 2018

Volwassen steekmuggen

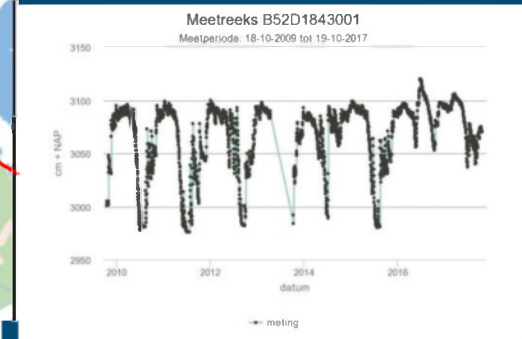
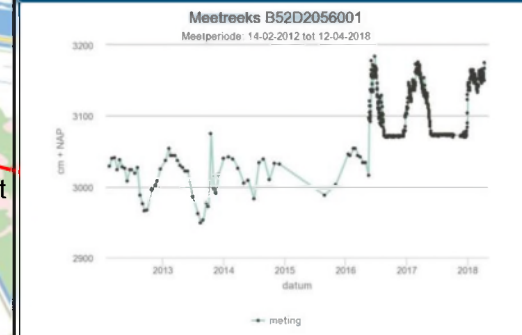
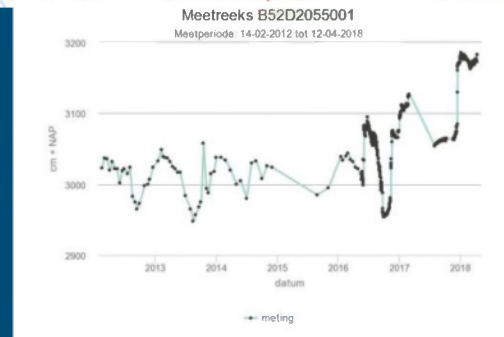
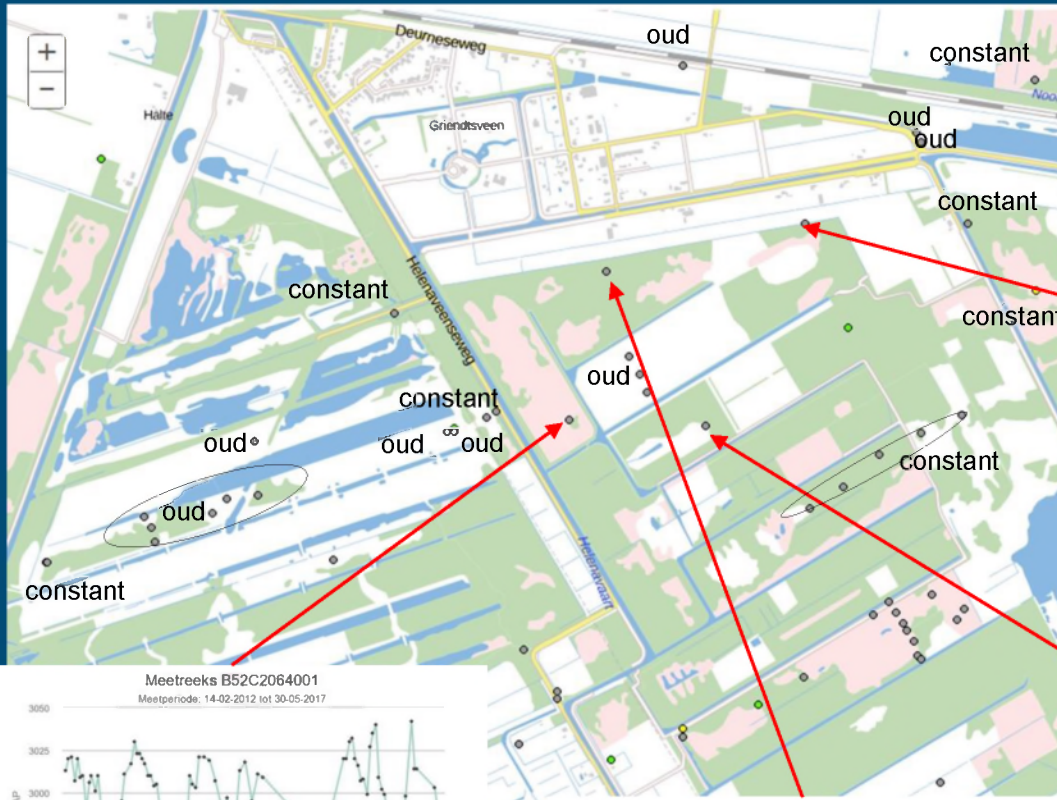

Neerslag 2018

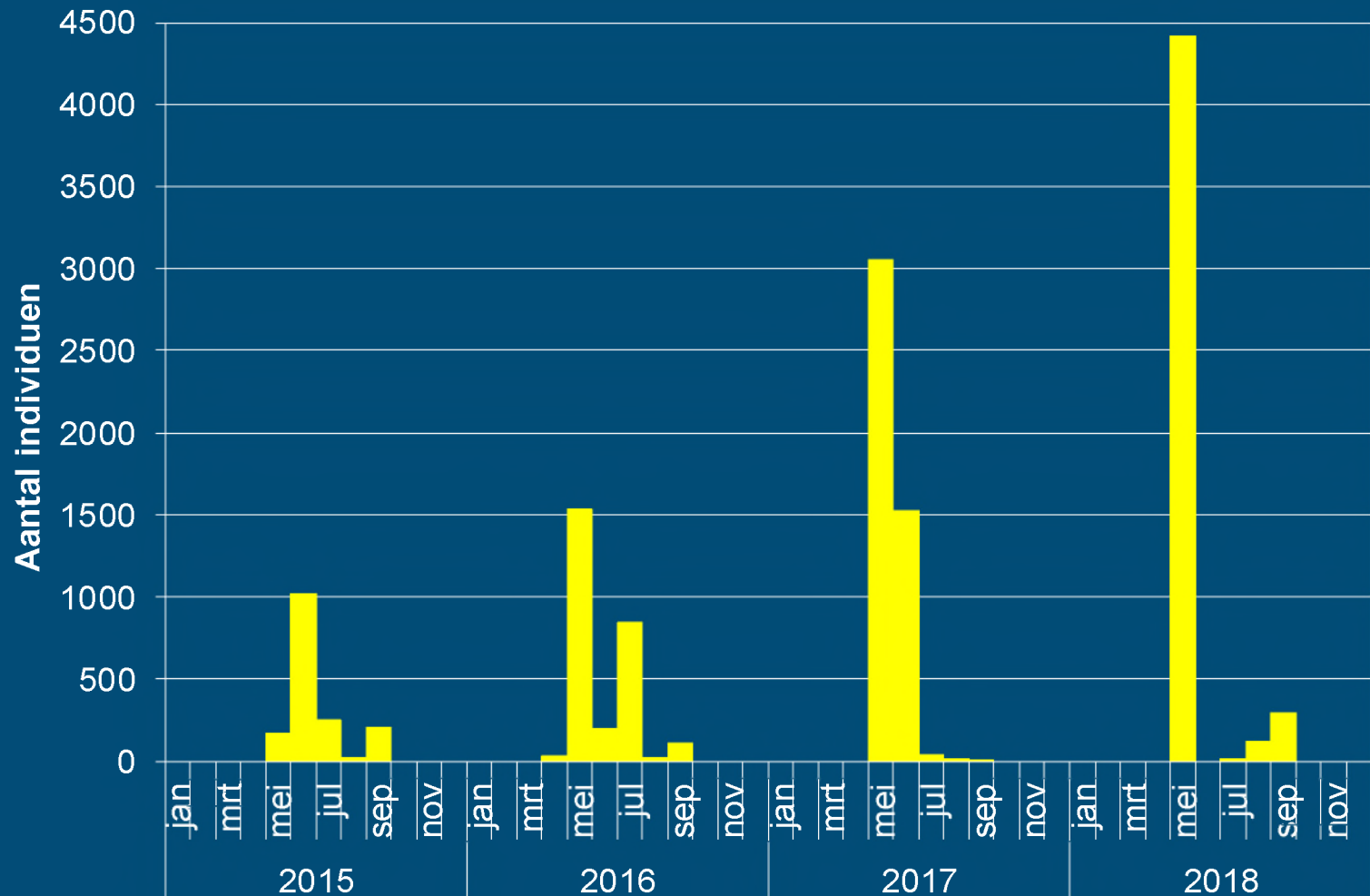
Grondwaterhoogte

Meetreeksen grondwater (TNO)

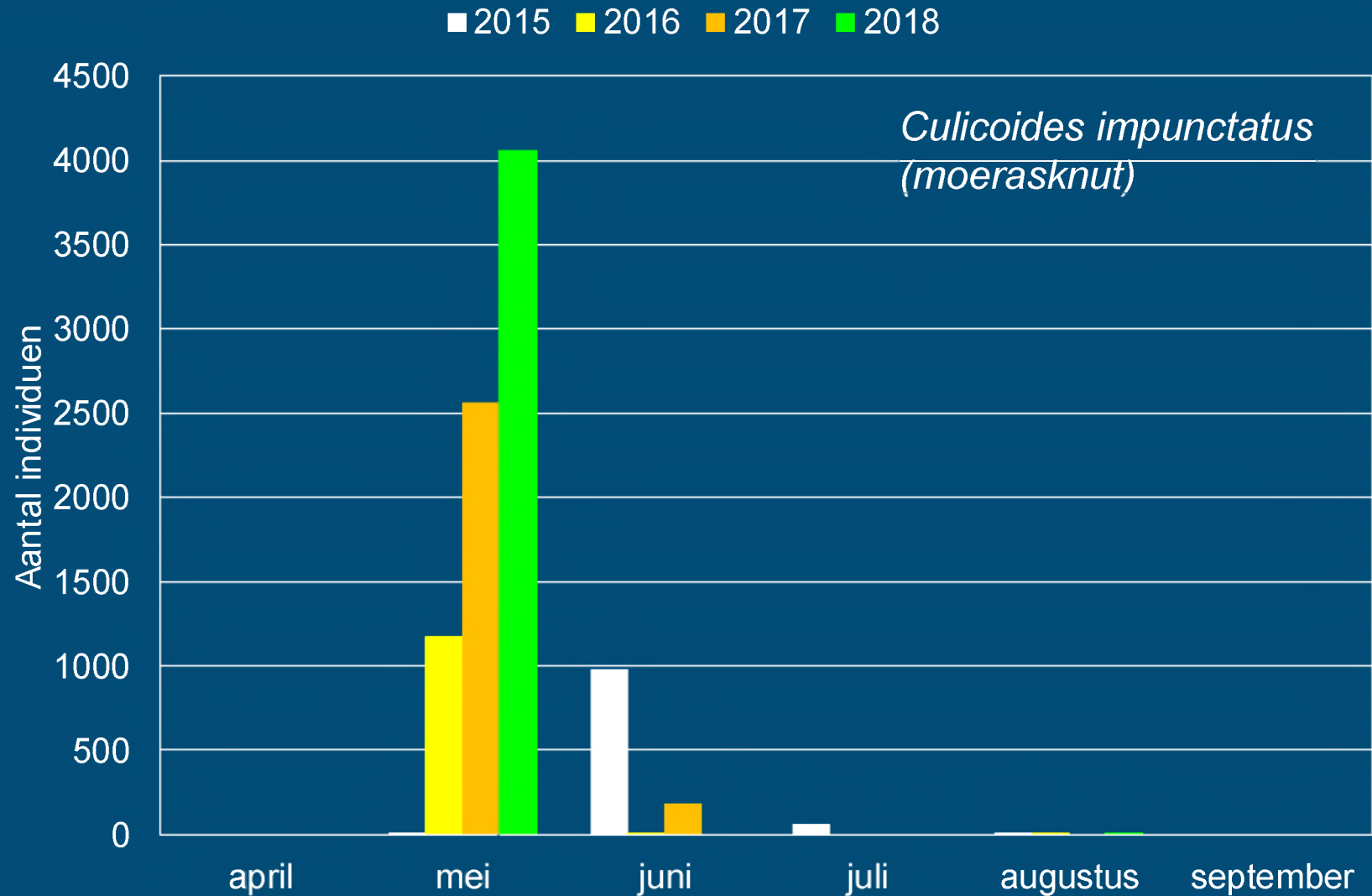

Volwassen knutten

Aantallen 2015 - 2018

Volwassen knutten

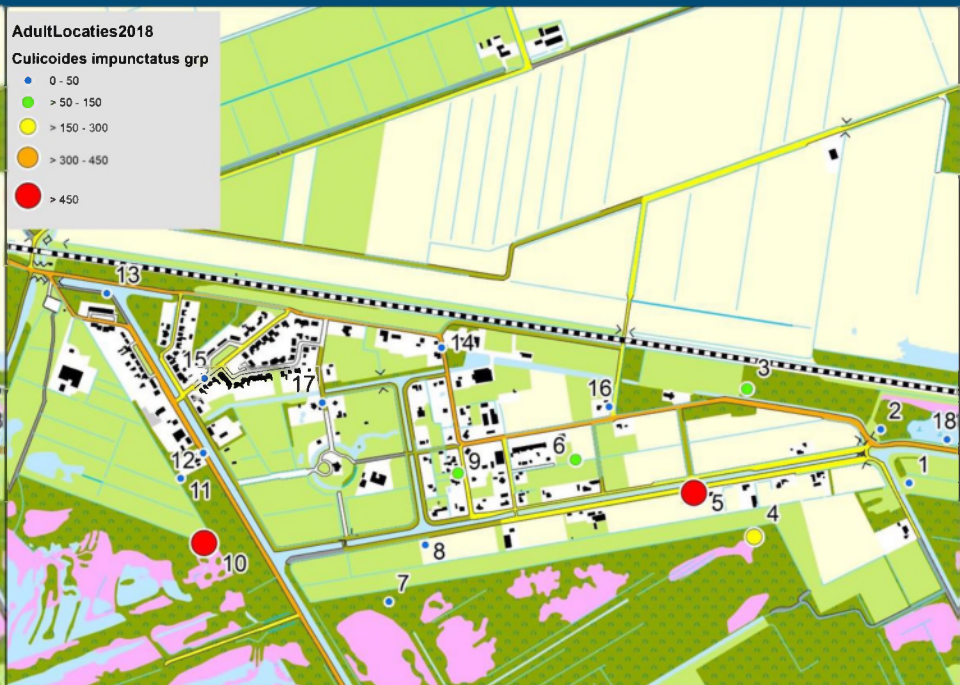

Volwassen knutten

Totaal aantal knutten

Culicoides impunctatus
(moerasknut)

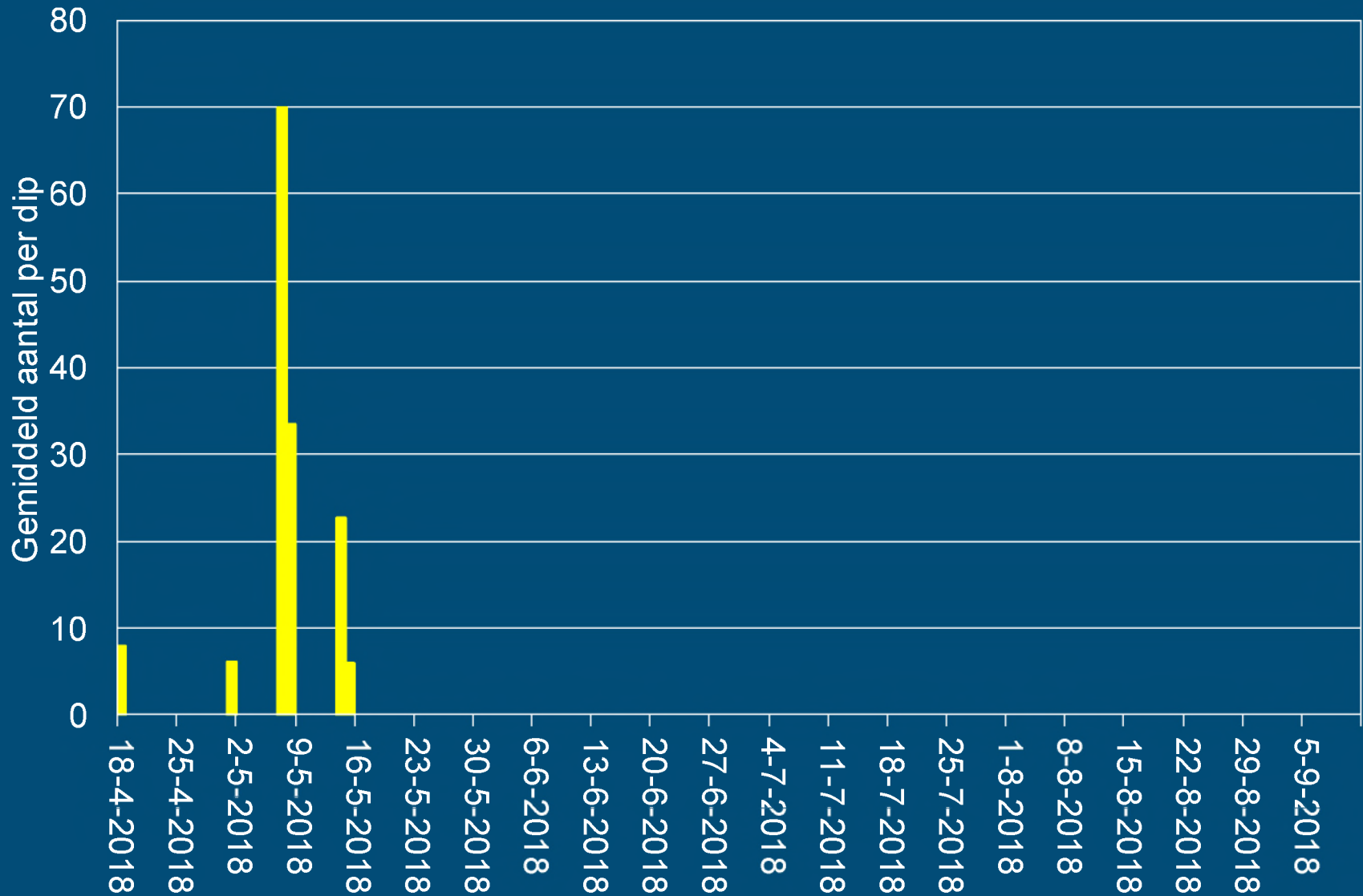
Steekmuglarven

Inventarisatie

Diplocaties larven 2017

Steekmuglarven

Steekmuglarven

Inventarisatie

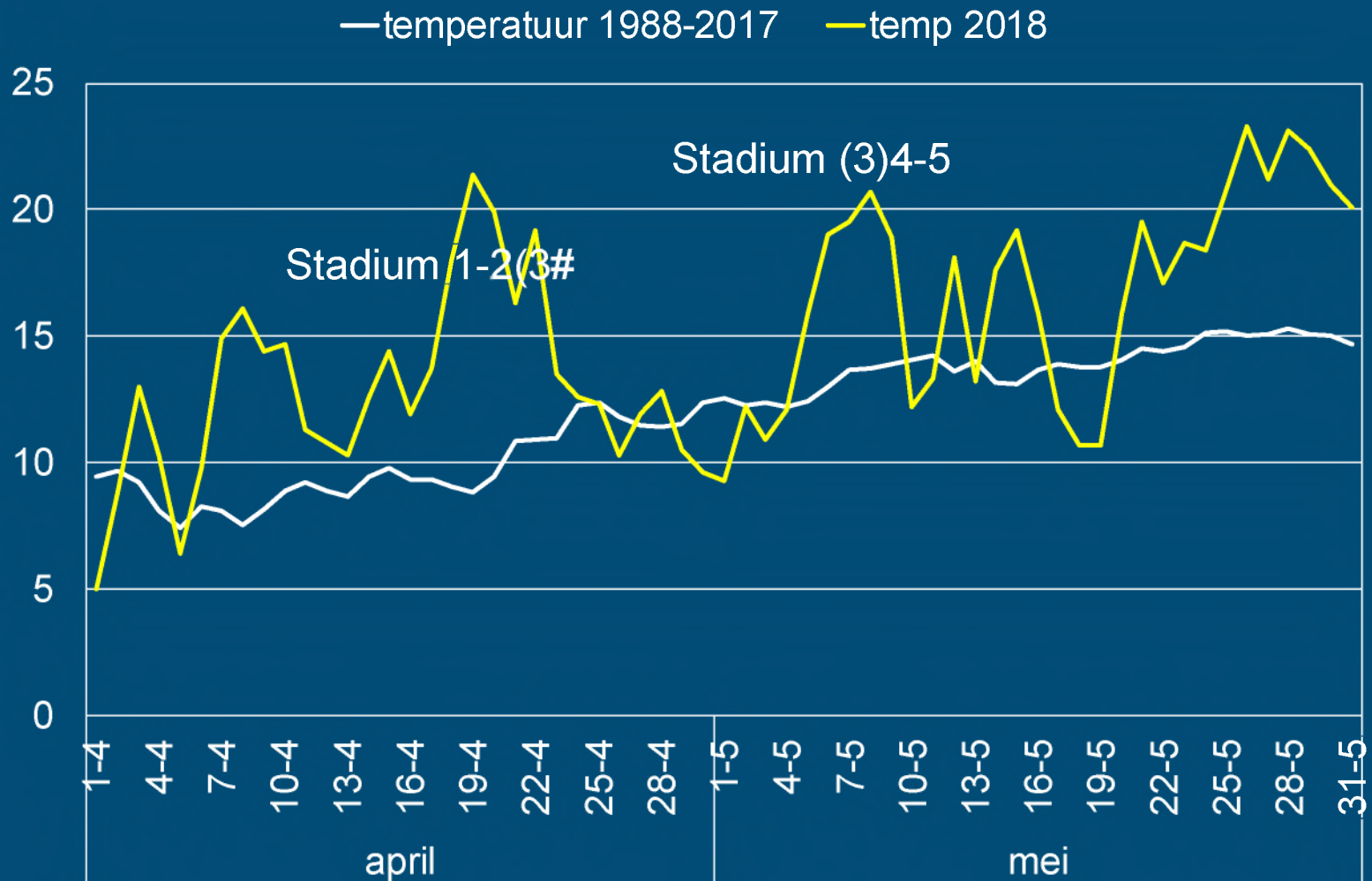
Droog – nat situatie april-mei 2018

April-mei 2018 >75% locaties droog
Tweede ronde alles droog

Temperatuursverloop

April - Mei 2018

Steekmuglarven

Resultaat

Totaal aantal larven / 5

Moerassteekmuggen

Hogere aantallen in midden en noord-west

Conclusies stekende insecten

- Afnemende dichtheid van natuurgebied naar rand dorp naar centrum dorp.
- In 2018 vooral in mei veel moerassteekmuggen en knutten.
- Gestage toename aantallen knutten in de periode 2015-2018.
- Hoge aantallen steekmuggen in vooral de kop van de Deurnsche Peel en in het oosten en zuid-oosten. Knutten volgen hetzelfde patroon.
- Larvenlocaties omen met volwassen dieren overeen behalve aan de zuid- en oostzijde (dar minder larven). Waarom?
- Het lijkt erop dat de aantallen moerasbewonende steekmuggen en knutten geleidelijk meer door het peil in het natuurgebied worden bepaald.